

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till revidering av lagstiftningen om energibeskattnings

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att en lag om accis på elström och vissa bränslen stiftas och att lagen om accis på flytande bränslen ändras. Samtidigt upphävs lagen om accis på vissa energikällor. I propositionen föreslås att energiskattesystemet ändras så att beskattningen av energikällor för elström slopas och beskattning av slutprodukten, dvs. elström införs. För bränslen som används för produktion av värme skall fortfarande uppbäras accis.

Bränslen som används för elproduktion befrias från accis. Den skatt som uppbärs för elström skall vara en skatt av typen accis, som graderas i en lägre och en högre accisklass. Den lägre accisen skall betalas av industrin och dem som bedriver yrkesmässig växthusodling, förutsatt att den elström som används för nämnda ändamål kan mätas särskilt. Den högre accisen på elström skall bl.a. betalas av hushållen, servicebranscherna, jordbruket och den offentliga sektorn.

Accisskyldiga när det gäller accis på elström är i regel elnätinnehavarna samt dessutom kraftverken för den elström som de producerar för eget eller andras bruk, då den inte överförs till ett nät. För småskalig kraftproduktion skall beviljas ett stöd som motsvarar accisen för en tid av tre år efter lagens ikraftträdande.

Den energiandel som bestäms på basis av energiinnehållet i bränslen som används för produktion av värme slopas och accisen skall bestämmas enbart på basis av den mängd kol energikällan innehåller och samtidigt höjas närapå med det dubbla till 70 mk per ton koldioxid. Den nedsättning om 50 % som beviljats på accisen för naturgas skall fortgå i enlighet med gällande lag till

utgången av 1997. För torv skall uppbäras accis, och grunden för den skall vara 11 mk per ton koldioxid.

Koldioxidandelen för lätt och tung brännolja höjs på samma sätt som för andra bränslen. Grundaccisen för tung brännolja slopas för att stegringen i industrins skattebörda skall kunna begränsas. En accis som motsvarar höjningen när det gäller lätt brännolja skall återbetalas till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling.

Beskattningen av transportbränslen ändras så att ovan nämnda koldioxidandel skall beaktas i tilläggsaccisens belopp. Då avsikten inte är att höja den totala skattebördan när det gäller transportbränslen, skall grundaccisen för dem sänkas med motsvarande belopp.

Vid kombinerad produktion av el och värme skall bränslena för värmeproduktion beskattas som i särskilda värmecentraler enligt en verkningsgrad om 95 %.

Försörjningsberedskapsavgiften skall utvidgas till att utöver flytande bränslen även gälla elström, stenkol och naturgas.

Det undantag som Europeiska unionens råd har beviljat Finland att inte beskatta sådan spillolja som återanvänds efter uppsamling eller efter ett förfarande för återvinning skall genomföras genom lag.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1997.

Graderingen av elaccisen skall tas i bruk den 1 april 1997.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
ALLMÄN MOTIVERING	4
1. Nuläge	4
1.1. Lagstiftning och praxis	4
Miljöbaserad energibeskattnig	4
Försörjningsberedskapsavgift	5
1.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet	6
Europeiska gemenskaperna	6
Energibeskattnigen i Sverige	6
Energibeskattnigen i Danmark	7
1.3. Bedömning av nuläget	7
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	9
2.1. Propositionens mål	9
2.2. De viktigaste förslagen	9
Elbeskattnig	9
Stöd till små kraftverk	11
Beskattnig av värmeproduktion	11
Kombinerad produktion av el och värme	12
Motorbensin och dieselolja	12
Tung och lätt brännolja	12
Fiskalt undantag i fråga om spillolja	13
Försörjningsberedskapsavgift	13
3. Propositionens verkningar	13
3.1. Statsekonomiska verkningar	13
3.2. Pris- och kostnadseffekter	13
3.3. Energipolitiska verkningar	14
3.4. Miljöeffekter	15
3.5. Verkningar i fråga om organisation och personal	15
4. Beredningen av proposition	16
4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial	16
4.2. Riksdagens uttalanden och andra ställningstaganden	16
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	16
5.1. Samband med andra propositioner	16
5.2. Samband med internationella fördrag	16
DETALJMOTIVERING	17
1. Lagförslagen	17
1.1. Lagen om accis på flytande bränslen	17
1.2. Lag om accis på elström och vissa bränslen	18
2. Ikraftträdande	26

LAGFÖRSLAGEN	27
1. Lag om ändring av lagen om accis på flytande bränslen	27
2. Lag om accis på elström och vissa bränslen	29
BILAGA	36
Paralleltext	36
1. Lag om ändring av lagen om accis på flytande bränslen	36

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Miljöbaserad energibeskattnings

Vid ingången av 1990 togs bränsleacciser som bestäms enligt miljöpolitiska grunder i bruk i Finland. I dem baserar sig accisbeloppen för fossila bränslen på den kolmängd som dessa innehåller och indirekt på de koldioxidutsläpp som uppkommer i samband med förbränningen av dem. År 1993 beskattades i Finland också elström som slutprodukt enligt lagen om accis på elström (1558/92). En energibeskattnings av ovan nämnt slag ansågs dock inte till alla delar fungera på det allra effektivaste sättet med hänsyn till uppställda miljömål. Avsikten var därför att inrikta energibeskattnings huvudsakligen på primärenergien, dvs. produktionsinsatserna för produktion av elström och värme. Den styrande effekten med tanke på energiproduktionen ansågs på detta sätt vara större än då slutresultatet av produktionen, dvs. värme eller elström beskattas.

En accis som enbart bestäms enligt kolinnehållet skulle emellertid ha lämnat den elström som produceras med kärnkraft och vattenkraft samt elimporten helt utanför beskattningen. I samband med revideringen av energibeskattnings i Finland vid ingången av 1994 bestämdes accisen därför enligt den mängd såväl energi som kol som energikällan innehöll. Genom att en energikomponent togs med ville man främja energisparandet och utvidga skattebasen till att omfatta också sådana energikällor som inte ger upphov till koldioxidutsläpp. För kärnkraft bestämdes dessutom en fiskal grundaccis, som hänförde sig till det då aktuella politiska beslutsfattandet i fråga om en utbyggnad av kärnkraften.

Som primärprodukt för tilläggsaccisen användes tung brännolja. Av accisen på den baserade sig 75 % på kolhalten och 25 % på energivärdet (den s.k. 75/25-modellen). Den accis som bestämdes enligt kolhalten var då 22 mk och 10 penni per ton koldioxid och den accis som bestämdes enligt energiinnehållet 2 mk och 10 penni per megawattimme. Då accisnivån ändrades ändrades i denna modell tilläggsaccisbeloppen för alla energikällor lineariskt enligt den kol- och energikoefficient som gällde dem. Då en

likadan insatsaccis som den som belastade i hemlandet producerad elström inte kunde införas för produktionsinsatserna för importerad elström, började för importerad elström samtidigt utöver en miljöbaserad tilläggsaccis uppbäras grundaccis så att accisen på importerad elström motsvarade den genomsnittliga accisbördan i fråga om inhemsk elström. Av den totala intäkten av ovan nämnda miljöbaserade accis inflöt ca 60 % på basis av energikällans kolhalt och ca 40 % på basis av energiinnehållet samt av grundaccisen på import av kärnkraft och elström.

Finlands anslutning till Europeiska unionen (EU) vid ingången av 1995 medförde inga väsentliga ändringar i fråga om energibeskattnings struktur. Eftersom oljeprodukter emellertid omfattas av ett enhetligt harmoniserat accissystem inom gemenskapen, delades beskattningen av bränslen upp på två olika lagar. Lagen om accis på flytande bränslen (1472/94) innehåller stadganden om harmoniserade bränslen, dvs. motorbensin, dieselolja samt lätt och tung brännolja. Lagen om accis på vissa energikällor (1473/94) innehåller för sin del stadganden om beskattningen av stenkol, bräntorv, naturgas, elström som producerats med vatten- och kärnkraft och importerad elström samt tallolja. Den sistnämnda lagen är således en nationell accislag om icke-harmoniserade bränsleacciser. I vardera lagen har accisen delats in i en fiskal accis, dvs. grundaccis, och en miljöbaserad accis, dvs. tilläggsaccis, som består av en koldioxid- och en energikomponent.

Vid ingången av 1995 bibehölls grunderna för bestämmande av den miljöbaserade accisen oförändrade. Den accis som bestäms enligt energikällans kolhalt höjdes däremot till 38 mk och 30 penni per ton koldioxid och den accis som bestäms enligt energiinnehållet på motsvarande sätt till 3 mk och 50 penni per megawattimme. Då fastställdes vissa undantag från grunderna för bestämmande av tilläggsaccis, vilka berodde på att primärproduktavdragen slopades i mervärdeskattelagstiftningen. Tilläggsaccisen för naturgas fastställdes till 50 % av dess faktiska belopp för en viss tid, dvs. 1995—1997. Dessutom beslöts att koldioxidaccis temporärt inte skall uppbäras för torv, tills accisskillnaden mellan torv och stenkol till följd

av miljöförhöjningen ökar så att accisstödet för torv, dvs. primärproduktavdraget, som slopades 1995, blir kompenserat. Samtidigt höjdes accisen på importerad elström till 2,2 penni per kilowattimme, vilket då ansågs motsvara den genomsnittliga accisen för elström producerad i Finland. Då nämnda accisbelopp räknades ut beaktades i kalkylerna dock inte ovan nämnda sänkningar av accisen på bräntorv och naturgas.

Karaktéristiskt för energiskattesystemet i Finland är att i priset på elström och värme ingår accis till den del de bränslen som används för produktionen beskattas. Förnybar energi, såsom ved och vindkraft, och avlut från industrin samt masugns- och koksverks-gas beskattas inte i produktionsfasen. Vattenkraft och kärnkraft beskattas inte heller som sådana, främst av skattetekniska skäl. Däremot beskattas den elström som produceras med hjälp av dem som slutprodukt, dvs. elström. Accisen på elström producerad med kärnkraft borde vara endast lika stor som energikomponentens kalkylerade belopp, dvs. 0,9 penni per kilowattimme. För kärnkraften fastställdes emellertid i accis som skall behandlas som grundaccis 1,5 penni per kilowattimme.

Syftet med tilläggsaccisens energikomponent är främst att främja energisparandet. Koldioxidkomponenten inverkar däremot på de olika energikällornas prisrelationer och därigenom bl.a. på bioenergens konkurrensställning.

Karaktéristiskt för energiskattesystemet i Finland är dessutom att accisbeloppen är desamma för alla användarsektorer, dvs. att industrin, transportsektorn, hushållen och servicesektorn samt övriga sektorer betalar accis på lika grunder.

Avsikten var att miljöbeskattningen stegvis skulle höjas nationellt de kommande åren med beaktande av miljöbeskattningens internationella utveckling. Det ansågs att betydande resultat med hänsyn till miljön kan nås endast om beskattningen utvecklas i samma riktning också i andra länder. Då skulle också energibeskattningsens skadliga inverkningar på konkurrensen vara mindre.

Försörjningsberedskapsavgift

Med stöd av den lagstiftning som gäller energibeskattnings uppbärs även försörjningsberedskapsavgift för vissa energiprodukter. Försörjningsberedskapsverksamheten medför

kostnader för upplagring av materiel, tekniska reservsystem och säkringssystem samt upprätthållande av produktionsberedskap och administrativ beredskap. Statens säkerhetsupplagring, vissa projekt för trygghet av infrastrukturen, beredskapsplaneringen och Försörjningsberedskapscentralens övriga uppgifter sköts på avgiftsbas. Värdet av statens säkerhetsupplag uppgår till 4 mrd. mk. Största delen av varorna i upplagen är oljeprodukter. Andra betydande produktgrupper är spannmål, legeringsmetaller och vissa kritiska råvaror för industrin.

För närvarande uppbärs försörjningsberedskapsavgift endast för flytande bränslen. Före 1995 uppbärs försörjningsberedskapsavgift även för vissa råvaror för industrin. Skatten för dessa råvaror slopades då Finland blev medlem i EU, eftersom det hade varit tekniskt svårt att uppbära skatten efter det att gränskontrollerna hade slopats. Därför bestämdes det då att endast flytande bränslen skall vara accispliktiga. Då konstaterades likväl att en utvidgning av avgiftsbasen vore motiverad för att kostnaderna för upprätthållande av försörjningsberedskapen skulle fördelas jämnt mellan näringslivets olika sektorer.

Försörjningsberedskapsavgiften uppbärs i samband med accisbeskattningen och intäktsförs till försörjningsberedskapsfonden. Fonden, som står utanför budgetekonomin, har grundats för att öka den egendomsmassa som binds i säkerhetsupplagen och för att administrera den betalningsrörelse som handelstransaktionerna i anslutning till säkerhetsupplagringen medför. Fondmodellen möjliggör också flexibla och snabba reaktioner på ändringar i försörjningsberedskapen.

Försörjningsberedskapsavgiften är en fast avgift per volym- eller viktenhet och den har varit lika stor sedan 1983. Med stöd av lagen om trygghet av försörjningsberedskapen (1390/92) har statsrådet fastställt målen för upprätthållandet av försörjningsberedskapen genom statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen (1440/95). Beredskapssituationen definieras som en krissituation som räcker 12 månader och som avses i beredskapslagen (1086/91) och i vilken kan ingå ett försvarstillstånd. Mål har uppställts inom sex sektorer: livsmedelsförsörjningen, energiförsörjningen, transport-, upplagrings- och distributionssystemen, samhällets tekniska system, hälsovården och den industriproduktion och reparationsverksamhet som stö-

der det militära försvaret av landet.

1.2. Den internationella utvecklingen och lagstiftningen i utlandet

Europeiska gemenskaperna

Europeiska gemenskapernas kommission lade 1992 fram sitt förslag till en koldioxid- och energiskatt som förpliktar gemenskapens medlemsländer (COM(92) 226 final). Skatten var avsedd att införas vid ingången av 1993. Det föreslogs att hälften av skatten på referensprodukten råolja skulle uppbäras på basis av energikällornas kolhalt och hälften på basis av deras energiinnehåll. Skatten för andra energikällor skulle bestämmas på basis av de sålunda fastställda enhetsskattekomponenterna. Kommissionens förslag fick emellertid inte medlemsländernas enhetliga stöd. I maj 1995 lade kommissionen därför fram ett ändrat förslag till direktiv om skatt på koldioxid och energi (COM(95) 172 final). Också i det nya förslaget baserade sig skatten på energikällans energi- och kolinnehåll, så att 50 % av beloppet av skatten på referensprodukten baserade sig på energiinnehållet (målnivå 0,7 ECU/gigajoule) och 50 % på koldioxidinnehållet (målnivå 9,37 ECU/ton koldioxid). Vid produktion av elström skall koldioxidskatt uppbäras för fossila bränslen, men energiskatten uppbäras för producerad elström.

Kommissionens skattemodell hade rätt långt liknande drag som det miljöbaserade energibeskattningsystemet i Finland. Ordandet av specialbehandlingen av industrin enligt direktivet skulle ha stött på svårigheter. Beskattningen av import och export av elström skulle likaså ha varit komplicerad. Den frivilliga skatten och skillnaderna i skattenivån mellan medlemsstaterna kunde också ha lett till snedvridning av konkurrensen på den öppna elmarknaden. Behandlingen av förslaget hamnade i en återvändsgränd.

Kommissionen har senare fått ett nytt mandat att lägga fram förslag i saken. Hitills har något nytt förslag inte framförts. Avsikten torde dock vara att koppla koldioxid- och energibeskattningen till de direktiv som gäller mineralolja.

Energibeskattningen i Sverige

Energibeskattningen i Sverige grundar

sig på energi-, koldioxid- och svavelskatt för bränslen samt skatt på elektrisk kraft. För transportbränslen, lätt och tung brännolja, stenkolk, koks, naturgas och metan uppbärs koldioxid- och energiskatt. Befriade från skatt är bränslen som används för produktion av elektrisk kraft, torvbränsle och förnybara energikällor samt kol och petroleumkoks i metallurgiska processer. För fossila bränslen som används för produktion av värme vid samtidig produktion av elektrisk kraft och värme beviljas en nedsättning om 50 % på energiskatten, medan koldioxidskatt för dem uppbärs till fullt belopp. Industrin och växthusen är befriade från energiskatt. Av koldioxidskatten, som är 37 öre per kilogram koldioxid, har industrin och växthusen betalat endast en fjärdedel. Nämda andel har höjts till 50 % under innevarande år. Den är dock högst 0,8 % av företagets omsättning. Till den del koldioxidskatten överstiger 0,8 % av företagets omsättning uppbärs i skatt 12 % av den överstigande delen.

I anslutningsfördraget fick Sverige rätt att tillämpa en nedsatt accis på mineraloljor som används för industriella ändamål. Senare har Sverige dessutom ansökt om tillstånd till ytterligare gradering för mineraloljor för behoven inom särskilt energiintensiv industri.

För produktion av elektrisk kraft finns inte någon energi- eller koldioxidskatt, men för vatten- och kärnkraft finns produktions-skatter som ingår i priset på den elektriska kraft som industrin anskaffar. Skatten på produktion av vattenkraft varierar enligt produktionsanläggningens ålder. För anläggningar som har tagits i bruk före 1973 har skatten från och med ingången av 1996 varit 4 öre per kilowattimme, och den har ytterligare höjts till 5 öre den 1 september 1996. För anläggningar som har tagits i bruk 1973—1977 har skatten från och med ingången av innevarande år varit 2 öre per kilowattimme och från och med ingången av september 3 öre. Anläggningar som har tagits i bruk efter 1978 är befriade från skatt. Den genomsnittliga skatten på vattenkraft 1996 är 2,9 öre per kilowattimme. Exporten av elektrisk kraft har inte befriats från nämnda produktions-skatter, utan de ingår i exportpriset.

I skatt för produktion av kärnkraft har uppburits 1,2 öre per kilowattimme från och med ingången av 1996 och 2,2 öre från och med ingången av september. Enligt ett redan

avlåtet förslag skulle skatten stiga med ett öre i juli 1997. Højningen av produktions-skatten för kärn- och vattenkraft av ovan nämnt slag skulle ske i två omgångar så att den andra højningen om ett öre per kilowatt-timme skulle tråda i kraft den 1 juli 1997. Denna højning, som skulle gälla nästa år, har numera föreslagits bli ersatt med en høj energiskatt för elektrisk kraft och fossila bränslen. Det har föreslagits att energiskatten för bränslen skall höjas med 2 % utöver de højningar som gjordes tidigare. Skatten på elektrisk kraft skall likaså höjas med 0,8 öre per kilowattimme. Eftersom någon energiskatt inte uppbärs av industrin och växthuset, skulle højningen drabba övrig verksamhet, bl.a. hushållen.

I Sverige har den skatt som gäller förbrukningen av elektrisk kraft graderats regionalt och enligt konsumentgrupp. Hushållen och servicenäringarna betalar den högsta skatten. För elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling betalas inte alls någon skatt.

I Sverige uppbärs dessutom svavelskatt för stenkol, torv, motorpetroleum, eldningsolja och vissa bränsleblandningar på basis av svavelhalten. Svavelskatten för stenkol och torv är 30 kronor per kilogram svavel i bränslet. För bränslen som innehåller mindre än 0,1 % svavel uppbärs ingen skatt.

Energibeskattningen i Danmark

De miljöbaserade energiskatterna i Danmark består av energi- och koldioxidskatter samt svavelskatt. Dessutom uppbärs en särskild skatt på elektricitet.

Energiskatt uppbärs främst för mineraloljor. Bränsle som används vid kraftverk och värmekraftverk har befriats från skatt, om skatt på elektricitet enligt den lag som gäller skatt på elektricitet skall betalas för den elektricitet som produceras. Industrin har i regel befriats från de skatter som baserar sig på energiinnehållet.

Av den allmänna koldioxidskatten betalar industrin endast hälften. Dessutom beviljas industrin skatteåterbärningar. Systemet för skatteåterbärningar till industrin består av följande två delar:

1) Automatisk skatteåterbärning, som består av degressiv skatt som har ställts i relation till företagets energiintensitet. Återbärningssystemet består av tre steg. Om ener-

giintensiteten är 1—2 %, återbetalas 50 % av skatten, och då energiintensiteten ökar ökar också återbärningen ända upp till 90 %.

2) Stöd för koldioxidskatt, som beviljas mycket energiintensiva företag. Stödet kan vara nästan lika stort som den skatt som återstår efter den automatiska återbärningen. Energiintensiva företag har rätt till stöd. En förutsättning är bl.a. en energisyn som har förrättats av en godkänd konsult. Stöd beviljas för tre år och därefter skall företaget låta förrätta en ny syn och ansöka om stöd på nytt. Företaget skall dock betala minst 10 000 kronor per år i koldioxidskatt.

Skatt på elektricitet betalas främst av konsumenterna i enlighet med om det är fråga om elektricitet för uppvärmning eller annan elektricitet. Till mervärdesskattskyldiga företag återbetalas den skatt som de betalt för förbrukad elektricitet. För produktion av elektricitet och för bränslen som används för sådan produktion uppbärs ingen skatt. Skatt för elektricitet uppbärs enligt en renodlad modell för skatt på elektricitet. Danmark betalar särskilt stöd till vindkraftverk. Stödet är 0,17 kronor per kilowattimme, dvs. ett mindre belopp än skatten på elektricitet. Kommissionen har godkänt det stöd som beviljas för vindkraft.

1.3. Bedömning av nuläget

Den gällande lagstiftningen är inte tillfredsställande till alla delar. Beskattningsproblemen beror å ena sidan på den höga nivån och å andra sidan på den avvikande strukturen jämfört med andra länder. I de flesta länder inom Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) används inte några energiskatter av typen koldioxidskatt. I de få länder där miljöbaserade energiskatter används, har strävan varit att trygga industrins konkurrenskraft med hjälp av skatter som understiger den allmänna nivån, såsom t.ex. i Sverige och Danmark. I Finland får industrin inga skattelättnader.

Inom det nuvarande energiskattesystemet skulle det inte ens ha varit möjligt att bevilja industrin några lättnader, fastän de miljöbaserade skatterna har höjts betydligt de senaste åren. Detta har ökat industrins skatteböroda också i Finland. Då det i de konkurrerande länder som är viktiga med tanke på industrin i Finland inte nästan alls förekommer några miljöbaserade energiskatter, har den finländ-

ska industrins ställning i och med skattehöjningarna försämrats. Då den internationella efterfrågan minskar och industrins lönsamhet försvagas kommer de miljöbaserade energiskatterna att belasta företagets ekonomi, om inte industrin får motsvarande skattelättnader som i de konkurrerande länderna. Det har tydligt påvisats att energibeskattningen när det gäller industrin i Finland är den högsta i OECD-länderna i relation till industrins förädlingsvärde.

Skatterna i Finland är nominellt lägre än i de övriga nordiska länderna, men deras effektiva nivå är högre. I Sverige och Norge används nästan inte alls fossila bränslen i energiproduktionen. I Danmark belastar koldioxidskatterna inte energiexporten och endast i ringa mån den övriga exportindustrin.

Såväl i Norge som i Sverige har produktionsskatter dessutom fastställts för vattenkraften och i Sverige också för kärnkraften. Den nuvarande nivån på dem äventyrar dock inte den starka konkurrenskraft dessa länders elproduktion har i förhållande till produktionen i Finland.

Förutsättningarna för investeringar i en utvidgning av den primära produktionen av elström har försämrats delvis på grund av beskattningssituationen. De politiska linjedragningarna (vattenkraft, kärnkraft och också gas från Ryssland i stor omfattning) eller höga kostnader (bioenergi) och en hög skatt på de återstående (fossila bränslen) begränsar antalet produktionsalternativ. Då beskattningen av fossila bränslen har skärpts flera gånger de senaste åren upplever investerarna situationen som osäker. Detta skapar för sin del tryck på att finna alternativa lösningar, dvs. öka importen av elström. Priset på inhemska alternativ, som har höjts med skatter, återspeglar sig i sin tur i priset på importerad elström.

Inom det gällande energiskattesystemet har i synnerhet beskattningen av importerad elström ansetts vara förknippad med vissa juridiska problem. Finland har inte någon allmän skatt på elström och skatten på importerad elström kan vara högre än den nationella skatten och därför bör bestämmelserna i artikel 95 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (Romfördraget) beaktas i denna fråga. Europeiska gemenskapernas kommission har i ett brev av den 23 november 1995 begärt utredning i saken av Finland.

I sitt svar till kommissionen den 3 april

1996 betonar Finland att Finland oavbrutet har strävat efter att främja alla sådana åtgärder som kan leda till att en koldioxid- och energiskatt kan fås till stånd på gemenskapsnivå. Hittills har användningen av skatten främst begränsat sig till de nordiska länderna. I Finland baserar sig beskattningen av elström i regel på beskattning av produktionsinsatserna, dvs. bränslen, och i den beaktas deras koldioxid- och energiinnehåll, så som också har gjorts i kommissionens förslag till direktiv om koldioxid- och energiskatt. Eftersom bränslet inte kan beskattas vid import av elström, har skatten på importerad elström lagts på en nivå som motsvarar den genomsnittliga skatten på i Finland producerad elström och som t.o.m. är förmånligare än skatten på stenkolkraft, som i praktiken är dess konkurrent. I brevet konstateras ytterligare att Finlands regering den 21 december 1995 har fattat ett principbeslut om att den gällande energibeskattningen ändras genom att elskattens tyngdpunkt flyttas från produktionsbränslena till slutprodukten, dvs. elströmmen. För bränslen som används vid elproduktion kan dessutom delvis bibehållas en skatt som är betydligt mindre än den nuvarande och som inte skall gälla importerad elström. Samtidigt blir det nödvändigt att till största delen avstå från skattens miljöstyrande effekt.

Frågan om det system som gäller beskattningen av elström i Finland är berättigat har tagits upp också vid Europeiska gemenskapernas domstol. Länsrätten i Nylands län har genom ett uppskovsbeslut av den 30 maj 1996 skjutit upp behandlingen av ett ärende som gäller beskattningen av elström i Finland och med stöd av artikel 177 i Romfördraget begärt förhandsavgörande av domstolen i följande frågor: Skall den accis på elström som bestäms för importerad elström betraktas som en sådan avgift som avses i artikel 9 och 12 i Romfördraget och till sin verkan motsvarar tull på import och, om det inte är fråga om en avgift som till sin verkan motsvarar tull på import, skall den accis på elström som bestäms för importerad elström betraktas som en sådan skatt som avses i artikel 95 i Romfördraget och som diskriminerar andra medlemsstaters produkter.

Det nuvarande systemet medför problem också när det gäller den nordiska elbörsens verksamhet. I handeln på börsen, som sker anonymt, gör säljare och köpare affärer på en marknadsplats som omfattar flera länder

utan att veta till vilket land de i praktiken säljer eller från vilket de köper. Det skulle vara svårt för beskattaren att reda ut vem som är accisskyldig för vilket importparti och till vem accisen bör återbäras när elström exporteras.

Vid export av elström behandlar det nuvarande systemet accisskyldiga och exportörer ojämnt, eftersom accisfrihet kan tillämpas endast på en del av exporten. Endast export av elström som producerats med kärn- eller vattenkraft har rätt till accisfri behandling och då förutsätts dessutom att producenten själv exporterar elströmmen. Om någon annan än producenten exporterar sådan elström eller om den har producerats på något annat sätt än med kärn- eller vattenkraft, kan återbäringar inte beviljas för exporten. Det kan också ifrågasättas om det går att entydigt visa på vilket sätt den elström som exporteras har producerats.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Propositionens mål

Statsrådet tog ställning till i vilken riktning energibeskattningen skall utvecklas i det principbeslut som statsrådet fattade den 21 december 1995. Syftet med principbeslutet var att dra upp linjer för regeringens åtgärder inom energisektorn de närmaste åren. Ett av de centrala målen som skrevs in i principbeslutet, och kanske den mest konkreta linjedragningen i det när det gäller åtgärder, gäller uttryckligen energibeskattningen. Som mål uppställdes att rätta till missförhållanden inom energibeskattningen, som stör den öppna marknadens funktioner.

När det gäller åtgärder på elmarknaden konstateras i principbeslutet att för att förbättra förutsättningarna att bygga elkapacitet i hemlandet och för att öka elmarknadens funktionsduglighet skall energibeskattningen harmoniseras så att den närmar sig nordisk praxis.

De problem som ansluter sig till Finlands energibeskattning i förhållande till elmarknaderna och EU-bestämmelserna skall rättas till genom att elskattens tyngdpunkt flyttas från produktionsbränslena till slutprodukten, dvs. elströmmen. Förändringen skall beredas under år 1996 så, att även bioenergins ställning inom sysselsättningen beaktas. Modellen uppgörs så, att energibeskattningens mil-

jöstyrande effekter beaktas så mycket som möjligt. Enligt beslutet får dessa arrangemang inte i betydande mån inverka på elskattens totalbelopp eller påverka förhållandet mellan olika elanvändargrupper.

Som en förberedande uppgift när det gäller beskattningen i Finland konstaterar statsrådet att ett förfarande för att sänka industrins energibeskattning närmare konkurrerande länders nivå skall beredas med tanke på eventuella behov i framtiden. Sänkningen skulle förverkligas genom att skatterna på el och bränslen fastställs till lägre nivåer än för närvarande. Regeringen anser det tills vidare inte vara motiverat att ta detta förfarande i bruk. Det skall endast förverkligas om utvecklingen av industrins konkurrenskraft kommer att kräva detta.

Dessutom önskar regeringen aktivt understöda arbetet på att ta i bruk en harmoniserad, miljöbaserad energibeskattning i Europa. I enlighet med regeringsprogrammet skall även övrig miljöbeskattning utvecklas.

I samband med beredningen av budgeten för 1997 avtalades att inkomstbeskattningen skall lindras med ca 5,6 mrd. mk. Avsikten är att 1,1 mrd. mk av denna summa skall finansieras genom att energibeskattningen höjs. Beskattningen av elström revideras så att konkurrenskraften när det gäller produktion av elström i hemlandet tryggas. Energi-skattelösningen försvagar inte den inhemska industrins konkurrenskraft. Skattelösningen beaktar dessutom de miljöstyrande effekterna och de inhemska bränslenas konkurrensställning på det sätt som avtalats i regeringens principbeslut av den 21 december 1995.

2.2. De viktigaste förslagen

Elbeskattning

Inom elbeskattningen sker en övergång från den nuvarande beskattningen av energikällorna till beskattning av slutprodukten, dvs. elströmmen. Om en mindre skatt därutöver skulle uppbäras för de bränslen som används för produktion av elström, skulle denna skatt enbart belasta den inhemska produktionen och sålunda försvaga konkurrensställningen för den elström som produceras i hemlandet. Därför skall någon skatt över huvud taget inte uppbäras för elproduktionsbränslen. Detta är också möjligt när det gäller oljeprodukter enligt gemenskapsrätten. Enligt artikel 8.2 a i rådets direktiv

92/81/EEG om harmonisering av strukturerna för punktskatter på mineraloljor, nedan *strukturdirektivet för mineraloljor*, får medlemsstaterna helt eller delvis tillämpa regler om skattebefrielse eller nedsatta skattesatser för mineraloljor som används för framställning av elektricitet och i kombinerade kraftvärmeverk. Eftersom andra energikällor inte omfattas av harmoniserad beskattning i gemenskapens lagstiftning, kan medlemsstaterna också när det gäller dem bestämma beskattningen på det sätt de önskar utan att därmed bryta mot gemenskapens konkurrensbestämmelser eller andra förpliktande bestämmelser.

I och med skatteändringen skall producenten betala skatt för elström som produceras med de avfallsbränslen (olika träbaserade bränslen, masugns gas o.s.v.) som uppkommer inom processindustrin. Utnyttjandet av dem för produktion av processvärme och processkraft är lönsamt. Bränslena skulle utnyttjas oberoende av om producenten beskattas för den elström som produceras med dem eller inte.

Accisen på elström skall delas in i accisklass I och II. Accisen enligt accisklass II skall vara 1,6 penni per kilowattimme, dvs. något lägre än den genomsnittliga accis som för närvarande skall betalas för elenergi källor. Den högre accisen enligt accisklass I skall vara 3,2 penni per kilowattimme. Av de accisskyldiga kräver graderingen av accisen en rätt omfattande omorganisering av uppbörden, och därför skall accisgraderingen tas i bruk först den 1 april 1997. Följden av detta är att alla elanvändare betalar samma accis för tiden januari-mars och denna accis skall ligga mellan de ovan nämnda. Acciserna för slutet av året bestäms så att det accisbelopp som skall betalas för hela året i vardera accisklassen blir lika stort som med de ovan nämnda bestående acciserna. Dessutom skall i försörjningsberedskapsavgift för elström uppbäras 0,075 penni per kilowattimme.

Eftersom avsikten inte är att industrins skattebörda skall öka genom denna lösning, skall industrin betala accis enligt accisklass II och andra en högre accis enligt accisklass I.

Vad som är industri definieras enligt den näringsgrensindelning som statistikcentralen har fastställt 1995. Enligt den avses med industri, dvs. tillverkning, mekanisk eller kemisk omvandling av oorganiska eller or-

ganiska ämnen till nya produkter, oberoende av om arbetet utförs maskinellt eller manuellt, i en fabrik eller hemma hos den som utför arbetet. Till industrin hänförs också sammanfogning av produkter. Som industri betraktas också utvinning av mineraler. Som industri betraktas huvudgrupp C och D enligt ovan nämnda näringsgrensindelning. Andra elanvändare skall betala den högre elaccisen enligt accisklass I. Till dem hör hushållen, jordbruket och servicesektorn.

Eftersom växthusodling är en synnerligen energiintensiv verksamhet, skall yrkesmässig växthusodling också jämföras med industri, även om den inte hör till industrin enligt ovan nämnda näringsgrensindelning. Till växthus skall elström sålunda kunna levereras med lägre accis.

En förutsättning för accis enligt accisklass II är dessutom att det inom industrin och i växthusen finns lämpliga anordningar för mätning av elströmmen. Om en elanvändare använder elström både för ändamål som hör till accisklass I och ändamål som hör till accisklass II, skall accis enligt accisklass I betalas för all elström. Endast i de fall att användaren har installerat särskilda elmätare för vardera användningsändamålet, betalas elaccis enligt vardera mätaren och användningsändamålet. Avsikten med detta är att väsentligt minska förvaltningskostnaderna och sålunda undvika ett tungt accisåterbäringssystem.

Elaccis skall uppbäras av nätinnehavaren enligt hur elström levereras från nätet till slutlig förbrukning. Ur fiskal synpunkt är det ingen skillnad om elström levereras till elanvändaren från ett stam-, regional- eller distributionsnät. Överlåtelse av elström till ett nät och överföringar mellan näten skall vara accisfria. Sålunda går elströmmen accisfri från kraftverket genom nätsystemet, och blir accispliktig först när den överförs till användaren. För elsvinnet betalas sålunda ingen accis.

Stam- och regionalnätinnehavarna, som i regel överlåter elström till processindustrin, använder mätare och mängden överlåten elström avläses varje månad. Avläsningen av mätarna hänför sig dock inte till en kalendermånad. En distributionsnätinnehavare vet inte heller hur mycket elström som allt som allt har överlåtits under en viss kalendermånad till varje användare. Vanligen avläser en distributionsnätinnehavare likaså varje månad endast den mängd elström som

går till större mottagare. Den mängd elström som går till småindustrin avläses däremot vanligen en gång varannan månad och den elström som går till hushållen i allmänhet endast en gång om året. Hushållen debiteras för elströmmen på basis av en uppskattning och en utjämningsfaktura görs upp efter den avläsning som sker en gång om året.

Fastän elmätarna avläses varje månad, hänför sig avläsningarna dock inte till skatteperioden enligt accisbeskattningen. I propositionen föreslås därför att som den mängd elström som överläts under en skatteperiod skall anses den mängd för vilken nätinnehavaren debiterar användaren direkt eller via ett försäljningsbolag. Om debiteringen hänför sig till en period som omfattar flera månader, skall beskattningen också hänföras till samma period. Den elmängd som skall beskattas motsvarar då den mängd som har förbrukats under hela den nämnda tidsperioden. En extra fördel med detta arrangemang är att beskattningen inte behöver rättas i efterhand, eftersom rättelse alltid sker i samband med den fakturering som följer efter avläsningen.

Stöd till små kraftverk

Vid övergången till elaccis minskar kostnaderna för elproduktionen med beloppet av de kalkylerade acciser för elenergi-källorna som slopas. Detta försämrar ställningen för sådana produktionsformer som huvudsakligen är accisfria enligt det nuvarande systemet och i fråga om vilka den elström som producerats med dem nu blir accisbelagd. Till dem hör bl.a. vindkraft, vattenkraft samt elström som producerats med brännved och olika slag av avfall.

För den småskaliga elproduktionen är situationen mest problematisk relativt sett. De små kraftverken har vanligen byggts med hjälp av kännbart offentligt stöd och deras konkurrenskraft är redan från förut dålig. Med småskalig elproduktion avses i detta sammanhang vindkraftverk, av vilka det finns ca tjugo i Finland, små vattenkraftverk, vilkas effekt är mindre än 1 megavoltampere och som det finns ca 70 av, samt mindre värmekraftverk som använder brännved. De sistnämnda producerar mindre än 20 megavoltampere elström per år och de finns ca 10 st. sådana. Vid sidan av torv och rentav som huvudsakligt bränsle använder de flesta av dem något annat bränsle, såsom brännved.

De små kraftverkens andel av hela elproduktionen är relativt liten, under en procent. Också efter accisändringen kommer konkurrensställningen för vattenkraftsproduktion i normal skala att vara god.

Enligt det nya elaccissystemet skall elproducenten accisfritt överföra elström till nätinnehavaren. Nätinnehavaren skall betala accis på basis av sina överlåtelse och i det elpris som uppstår av användaren också innefatta ett belopp som motsvarar elaccisen. Sålunda skall elaccis normalt betalas också för elström som producerats i små kraftverk och överläts av en nätinnehavare. För att kompensera denna skattebörda föreslås att till små vattenkraftverk, vindkraftverk och små värmekraftverk skall betalas ett belopp av statens medel som motsvarar elaccisen enligt accisklass II, fastän anläggningen inte har betalt någon elaccis. Stöd skall betalas under en tid av tre år. Kraftverk som byggs efter den föreslagna lagens ikraftträdande skall inte ha rätt till detta stöd. Betalningen av stödet skall ske under ett lämpligt inkomstmoment. Stödet skall betalas av tullverket. Stödet är ett statlig stöd som kommissionen dessutom måste ge sitt samtycke till.

Beskattning av värmeproduktion

Den energiskatteandel som för närvarande påförs för bränslen för värmeproduktion enligt deras energiinnehåll skall slopas och värme skall beskattas endast på basis av energikällans kolhalt. Accisgrunden skall vara 70 mk per ton koldioxid, då den för närvarande är 38 mk och 30 penni. Denna grund skall användas då tilläggsaccisens belopp räknas ut för alla bränslen. Ett undantag är fortfarande naturgas, vilket innebär att den accisnedsättning om 50 % som för närvarande beviljas för den skall fortgå. Nedsättningen skall dock gälla endast 1997. För bräntorv skall också beviljas accislättnad så att dess koldioxidandel skall vara ca 1/6 av den normala, dvs. 11 mk per ton koldioxid. Genom denna lösning tryggas bräntorvens konkurrensställning jämfört med importerade bränslen. Accisen på bräntorv höjs däremot något, vilket förbättrar brännvedens ställning i förhållande till torv. Om den nedre gränsen för accisplikt när det gäller bräntorv sänks, förbättras brännvedens konkurrensställning likaså i förhållande till bräntorv. I motsats till elström skall det finnas endast en accis

för energikällorna vid produktion av värme och den skall betalas av alla användare enligt samma grunder.

Kombinerad produktion av el och värme

Då bränslen för produktion av elström skall vara accisfria och bränslen för produktion av värme accisbelagda, måste ett förfarande fastställas för fördelningen av bränslena för elström och för värme i sådana anläggningar där det produceras såväl elström som värme. Det finns inte något allmänt godtagat, entydigt sätt för fördelningen av bränslena. Fördelningen bör ske så att den fördel som en kombinerad produktion medför med tanke på effektiviteten kommer såväl värmen som elströmmen till godo. Med andra ord bör värmeproduktionen i ett kraftverk vara lönsam jämfört med en särskild värmecentral samtidigt som den producerade elströmmen är konkurrenskraftig jämfört med separat produktion.

Det föreslås att värmen i anläggningar för kombinerad produktion av elström och värme skall beskattas så att värmens verkningsgrad är 95 %. Detta innebär i praktiken att en energienhet bränsle skall anses ge upphov till 0,95 enheter värme, eller omvänt att en värmeenhet skall motsvara 1,05 enheter bränsle. För denna bränslemängd skall betalas accis och resten skall anses ha använts vid elproduktionen. Vid kraftverk som använder flera slag av bränsle skall det anses att varje slag har använts för produktion av såväl värme som elström uträknat på ovan nämnt sätt.

Motorbensin och dieselolja

Ändringen i grunderna för beräkningen av bränslen för värmeproduktion återspeglar sig också i acciserna för flytande bränslen. I grunderna för bestämmande av tilläggsaccis på transportbränslen skall den kalkylerade energiandelen likaså slopas och tilläggsaccisen helt bestämmas enligt koldioxidandelen. Detta innebär att beloppet av den nuvarande tilläggsaccisen för motorbensin och dieselolja höjs. Eftersom avsikten dock inte är att den totala accisbördan när det gäller transportbränslen skall höjas, sänks grundaccisen för nämnda bränslen med ett belopp som motsvarar höjningen, varvid den totala accisnivån kvarstår oförändrad. På detta sätt

överensstämmer grunderna för miljöbeskattningen i fråga om accisen på transportbränslen fortfarande med accisgrunderna för andra energikällor.

Tung och lätt brännolja

Också när det gäller tung och lätt brännolja skall den kalkylerade energiandelen i tilläggsaccisen slopas och tilläggsaccisen bestämmas enbart på basis av koldioxidutsläppen. Detta kommer att höja tilläggsaccisen på tung brännolja betydligt, och därför slopas grundaccisen för tung brännolja för att höjningen av industrins skattebörda skall kunna begränsas. För tung brännolja skall det finnas endast en accisnivå, som skall vara densamma för alla användargrupper. Industrins andel av förbrukningen av tung brännolja är ca 60 %.

Den accishöjning som gäller lätt brännolja har dimensionerats så att lätt brännolja som används för uppvärmning och elström fortfarande i princip skall ha en likvärdig ställning. Elaccishöjningen medför en höjning om 11 penni per liter för lätt brännolja. Höjningen är större än vad höjningen av koldioxidandelen ensam skulle medföra. Den extra höjningen höjer grundaccisen för lätt brännolja. En och samma accis skall betalas för all användning av lätt brännolja.

För den verksamhet som bedrivs i växthus används rikligt med lätt brännolja. Redan före den accishöjning som ingår i denna proposition har bränsleacciserna inom växthusodlingen varit betydligt högre än i de viktigaste konkurrerande länderna, Holland och Danmark. Det föreslås därför att de som bedriver yrkesmässig växthusodling skall få återbäring för den accishöjning som ingår i priset på lätt brännolja. Återbäringen betalas av tullverket på ansökan.

Enligt artikel 8.2 f i strukturdirektivet för mineraloljor får medlemsstaterna helt eller delvis tillämpa regler om skattebefrielse eller nedsatta skattesatser om bränslet används i växthus. Därför behöver något särskilt undantagstillstånd för återbäring som beviljas växthus inte sökas hos kommissionen.

Återbäringen skall inte omfatta lätt brännolja som används i jordbruket, utan jordbruket skall beviljas ersättning för en del av höjningen av lätt brännolja i form av direkt inkomststöd.

Fiskalt undantag i fråga om spillolja

Genom Europeiska unionens råds beslut av den 22 december 1995 om rätt för vissa medlemsstater att på vissa mineraloljor för särskilda användningssätt tillämpa nedsatt punktskatt eller medge befrielse från punktskatt enligt det förfarande som fastställs i artikel 8.4 i direktiv 92/81/EEG fick Finland rätt att tillämpa befrielse från accis på spillolja som återanvänds som bränsle antingen direkt efter uppsamling eller direkt efter ett förfarande för återvinning av spillolja och vars återanvändning är accisbelagd. Det undantag som beviljades Finland är i kraft till utgången av innevarande år. Europeiska gemenskapernas kommission håller på att bereda en rapport om de tillstånd som har beviljats med stöd av ovan nämnda artikel. Kommissionen torde föreslå att undantagets giltighetstid skall förlängas till utgången av 1998, och inom denna tid skall det fastställas för vilket slag av återvinning befrielse från accis skall kunna tillåtas i framtiden.

I Finland uppkommer ca 50 000 ton oljeavfall per år. Största delen, dvs. närmare 40 000 ton, samlas in centraliserat. Av spilloljan rengörs de s.k. klara oljorna, varefter de i regel säljs på nytt. Årligen säljs ca 10 000–20 000 ton olja på nytt. S.k. svart spillolja som innehåller orenheter bränns i regel som sådan för återvinning av energiinnehållet eller används vid produktion av fjärrvärme. Dessutom använder industrin själv ca 10 000 ton egen spillolja per år.

Alla kolväten som används för produktion av värme är i regel accispliktiga med stöd av artikel 2.3 i strukturdirektivet för mineraloljor. Det undantag som beviljats Finland tillåter att ovan nämnd återvinning är accisfri. I praktiken har dessa kolväten dock inte beskattats nu heller.

Försörjningsberedskapsavgift

Om försörjningsberedskapsavgiften stadgas i samband med energiskattelagstiftningen av lagstiftningstekniska skäl. Med avgifterna finansieras de ökade upplagringskostnaderna och andra kostnader för försörjningsberedskapsverksamheten.

För säkerhetsupplagring av spannmål fanns tidigare ett anslag i statsbudgeten. Nu täcks dessa kostnader med försörjningsberedskapsfondens medel. Vissa projekt som hänför sig till trygghandet av infrastrukturen

skall också täckas med medel ur fonden. Detta beror på att sådan serviceproduktion som tidigare hörde till den offentliga sektorn har bolagiserats och privatiserats.

Det skulle vara motiverat att uppbära försörjningsberedskapsavgift för sådana funktioner för tryggnad av vilka de insamlade medlen huvudsakligen används. Den proposition som nu avläts avviker från principen om kostnadsmotsvarighet när det gäller livsmedelsförsörjningen.

Oljeprodukterna kommer fortfarande volymmässigt att vara den mest betydande produktgruppen i statens säkerhetsupplag. Den totala mängden i upplagen ingår i det helhetsmål som statsrådet har uppställt, men produkterna behöver bytas ut för att färskheten skall kunna säkerställas och på grund av att miljöbestämmelserna skärps och konsumtionsstrukturen ändras. På grund av de mål som gäller upplagring av olja och utvidgningen av försörjningsberedskapsavgiften föreslås att avgiften för oljeprodukter sänks. Största delen av den avgift som uppbärs skall användas för säkerställande av oljeförsörjningen.

Avsikten är att försörjningsberedskapsavgift utöver för oljeprodukter också skall uppbäras för elström, naturgas och stenkol för täckande av kostnaderna för den försörjningsberedskapsverksamhet som gäller dem. Eftersom någon bränsleaccis inte skall uppbäras för elproduktionsbränslena, skall inte heller någon försörjningsberedskapsavgift uppbäras för dem för att beskattningen skall bli enklare. Därför skall avgiften uppbäras i samband med elbeskattningen, men för bränslen som används vid produktion av värme skall avgiften uppbäras i samband med påförandet av bränsleaccis. Nästa år skall också kostnaderna för upplagring av spannmål täckas med försörjningsberedskapsavgiften för energiprodukter. Detta är ett temporärt arrangemang, och avsikten är att ett mera bestående finansieringsförfarande skall fås fram nästa år.

3. Propositionens verkningar

3.1. Statsekonomiska verkningar

Enligt de uppskattningar som gäller förbrukningen av fossila bränslen och elström beräknas att sammanlagt 14 200 milj. mk inflyter i accis på bränslen och elström 1997. Av detta belopp inflyter 1 500 milj.

mk i form av elaccis. De föreslagna ändringarna av energibeskattningen ökar statens skatteintäkter inom accisbeskattningen med ca 900 milj. mk jämfört med 1996. Via mervärdesbeskattningen inflyter dessutom 200 milj. mk mer i energiskatt än året innan.

I ovan nämnda accisbelopp har beaktats ett accisstöd om drygt 10 milj. mk som skall beviljas små kraftverk och dem som bedriver yrkesmässig växthusodling.

Enligt propositionen skall den försörjningsberedskapsavgift som uppbärs för oljeprodukter sänkas med ca 10 %, vilket innebär att avgifterna för oljeprodukter minskar med ca 25 milj. mk. Det belopp som inflyter i form av sådan avgift uppgår till ca 220 milj. mk årligen. Statsrådets beslut om målen med försörjningsberedskapen förutsätter att utgifter om ca 290 milj. mk årligen täcks med medel ur försörjningsberedskapsfonden. Syftet med det förslag som innebär att försörjningsberedskapsavgift skall uppbäras för elström, naturgas och stenkolk är att täcka försörjningsberedskapsfondens årliga underskott om ca 70 milj. mk.

3.2. Pris- och kostnadseffekter

De föreslagna accisändringarna höjer pri-

sen på fossila bränslen som används för värmeproduktion. Mest stiger priset på stenkolk. Den uppskattade prishöjningen är något över 10 %. Efter accisändringen är accisens andel av priset på stenkolk något under 40 %. Priset på naturgas stiger med ca 2 %, varvid accisens andel av detta pris är något under 10 %. Av oljeprodukterna stiger tung brännolja med ca 3 % och lätt brännolja med 6 %. Accisens andel av priset på brännolja är något under 20 %. Accisen höjer priset på bräntorv med ca 1 % och accisens andel av priset på bräntorv är något under 10 %. Då accisen på elproduktionsbränslen slopas, sjunker t.ex. priset på stenkolk inom elproduktionen på motsvarande sätt med något under 30 %, priset på naturgas med 7 % och priset på torv med 6 %.

Accisändringen innebär att det genomsnittliga elpris som industrin och de som bedriver yrkesmässig växthusodling för närvarande betalar sjunker något. Det elpris som andra användare betalar stiger med några procent till följd av accisen. Ändringen höjer priset på fjärrvärme som produceras med accispliktiga bränslen med ett par procent.

Ändringens beräknade verkningar inom olika sektorer anges i vidstående tabell.

	Bränsleaccis, milj. mk	Elaccis, milj. mk	Sammanlagt, milj. mk	Förändring, milj. mk
Transport	11 070	10	11 080	+ 10
Industri	440	600	1 040	+ 20
Hushåll	790	550	1 340	+ 580
Service och annan förbrukning	360	380	740	+ 290
Sammanlagt	12 660	1 540	14 200	+ 900

Beskattningen av hushållen ökar sammanlagt med något under 600 milj. mk. Hushållens kostnader för eluppvärmning stiger med 250 mk, för oljeuppvärmning med 270 mk och för fjärrvärme med 70 mk per år. Accisändringen medför en höjning om 70 mk per år i priset på hushållselström.

De acciser som uppbärs för transportbränslen kvarstår oförändrade, men de acciser på elström som transportsektorn betalar stiger med något under 10 milj. mk. Beskattningen av industrin ökar med ca 20 milj. mk och av servicesektorn och annan förbrukning med något under 300 milj. mk.

3.3. Energipolitiska verkningar

Accisändringen förbättrar den inhemska elproduktionens konkurrenskraft i förhållande till import av elström. Den löser också de problem som den nuvarande beskattningen av primärenergi medför för den nordiska elhandeln.

Till följd av accisändringen förblir konkurrenskraften när det gäller kombinerad produktion av elström och värme relativt stark jämfört med separat produktion. Fjärrvärmens ställning förbättras jämfört med separat uppvärmning i varje hus.

I anläggningar för kombinerad produktion av el och värme förbättras gasens konkurrenskraft nästa år i högre grad än andra bränslens jämfört med dagens läge. I samhällenas anläggningar för kombinerad produktion kvarstår torvens och stenkolets ömsidiga konkurrenskraft oförändrad. Vid industrins kraftverk försvagas koles konkurrenskraft i förhållande till torv. Vid kombinerad produktion av el och värme kan brännvedens konkurrenskraft i vissa fall försvagas något jämfört med dagens läge.

Vid värmecentralerna förbättras brännvedens konkurrenskraft i förhållande till alla bränslen och torvens konkurrenskraft i förhållande till importerade bränslen.

Då acciserna för elproduktion slopas förbättras koles konkurrenskraft i förhållande till andra bränslen inom separat produktion av elström.

3.4. Miljöeffekter

Med tanke på miljön gynnar ändringen i accisstrukturen bränslen med låga utsläpp inom värmeproduktionen. Slopandet av energikomponenten i tilläggsaccisen och höjningen av koldioxidkomponenten med över 80 % ökar den miljöstyrande effekten inom värmeproduktionen. Inom elproduktionen försvagas den nu rådande miljöstyrande effekten. Höjningarna av el- och bränsleacciserna främjar energisparandet.

Då gasens konkurrenskraft till följd av accisändringen nästa år förbättras inom kombinerad produktion av elström och värme och inom separat produktion av värme samt då de inhemska bränslena, brännved och torv, bibehåller sin ställning eller stärker den något, har ändringen nästan inga verkningar på koldioxidutsläppen eller också minskar de rentav något. Detta beror på att förändringarna i användningen av bränslen som ger upphov till utsläpp går i olika riktningar och verkningarna av dem tar ut varandra när det gäller utsläppen.

Inom separat produktion av elström kommer utsläppen i Finland att öka, eftersom lösningen ökar elproduktionen i hemlandet på importens bekostnad. På kort sikt är accisändringens verkningar när det gäller utsläppen dock relativt små. På längre sikt ökar accisändringen elproduktionskapaciteten i hemlandet och minskar långtidsimporten av elström. Till följd av detta kommer utsläppen i hemlandet att öka, men å andra sidan

kan man inte veta hur den elström som skulle ha ersatt den importerade elströmmen hade producerats och hur ändringen skulle ha inverkat på utsläppen i sin helhet.

Svavelutsläppen kommer att öka till följd av att den inhemska elproduktionen ökar. Inom den övriga energiproduktionen sker nästan inga förändringar på kort sikt.

Kväveoxidutsläppen kommer däremot att minska på kort sikt. Detta beror på att den inhemska energiproduktionen ökar till följd av accisändringen. Då kommer energi i allt högre grad att produceras i nya pannor med låga kväveoxidutsläpp.

Med tanke på miljön kan betydande ändringar uppnås först när beskattningen utvecklas i motsvarande riktning också i andra länder och beskattningsnivån höjs betydligt jämfört med den nuvarande nivån i alla länder.

3.5. Verkningar i fråga om organisation och personal

Förslaget ökar tullverkets arbetsmängd betydligt. För närvarande sköter ca 50—55 personer hela accisbeskattningen. Förfarandet med accisåterbäring, som för närvarande knappast används inom accisbeskattningen, är ett synnerligen tungt förfarande administrativt sett jämfört med normalt beskattningsförfarande. Att å ena sidan tullverket får en betydande mängd nya accisskyldiga i samband med ändringen och att å andra sidan industrin och de som bedriver yrkesmässig växthusodling får elström till ett lägre pris ökar arbetet i samband med beskattningen och granskningen av den betydligt.

Nya elaccisskyldiga enligt förslaget blir nätt innehavarna (ca 200 st.) samt de kraftverk som producerar elström för industriella behov för eget eller andras bruk (något under 100 st.). Enligt tullverkets uppskattning kräver verkställandet av beskattningen av dessa företag och granskningen av den ytterligare ca nio personer.

Elström enligt accisklass II skall levereras till sådana industriföretag och växthus som uppfyller de i förslaget nämnda tekniska kraven. I praktiken innebär detta företag där elförbrukningen avläses från en mätare en gång i månaden och det ändamål för vilket elströmmen förbrukas tydligt berättigar till nedsatt accis. Den lägre accisen enligt nämnda modell berör uppskattningsvis ca 10 000 företag och växthus (ca 24 000 industriföre-

tag och 3 000 växthus) och kommer enligt tullverkets uppskattning att öka behovet av personal inom beskattningen och granskningen med sammanlagt ca 25 personer.

För närvarande finns det ca 1 900 företag som bedriver yrkesmässig växthusodling och som använder lätt brännolja. Antalet ansökningar begränsas genom att återbäring inte betalas om användningen av lätt brännolja understiger 10 000 liter under ett halvt år eller ett helt år. Också efter detta kommer uppskattningsvis ca 2 000 ansökningar att inkomma per år. Behandlingen av ansökningarna och granskningen av beskattningen av växthusodlingarna kommer uppskattningsvis att kräva ytterligare ca nio årsverken.

Återbäringen av elaccisen till ca 100 små kraftverk och vindkraftverk två gånger per år ökar behovet av anställda vid tullverket med ett par personer.

Verkställandet av förslaget kräver enligt tullverkets uppskattning extra arbetsinsatser av ca 40 personer. Med nämnda extra resurser skulle tullverket ha möjlighet att verkställa beskattningen av de nya accisskyldiga, administrera accisgraderingen och utföra normala granskningar på basis av riskanalyser. Av den ökning av personalen som krävs kan endast fem personer överföras från andra uppgifter inom tullverket.

4. Beredningen av propositionen

4.1. Beredningsskeden och beredningsmaterial

Frågan om elströmmens ställning inom den miljöbaserade energibeskattningen och systemet med accisåterbäring till industrin har behandlats i en arbetsgrupp som finansministeriet tillsatt och som den 26 juni 1995 offentliggjorde sin tredje promemoria "Energiaverotyöryhmän muistio III, Teollisuus ja sähkö ympäristöperusteisessa energiaverotuksessa". Statsrådet fattade den 21 december 1995 ett principbeslut som gällde den energipolitiska linjedragningen de närmaste åren och drog samtidigt upp riktlinjerna för den accisreform som nu genomförs. För beredningen av detaljerna i reformen tillsatte finansministeriet en elaccisarbeitsgrupp, som avgav en promemoria den 12 juni 1996. Arbetsgruppen hade bl.a. i uppdrag att bereda överföringen av tyngdpunkten inom elbeskattningen från beskattning av produk-

tionsbränslena till beskattning av slutprodukten, dvs. elströmmen.

För revideringen av försörjningsberedskapsavgiften tillsatte handels- och industriministeriet den 21 december 1995 en arbetsgrupp för att bereda ärendet. Gruppen lade fram sitt förslag den 12 juni 1996.

Ändringarna i energibeskattningen för 1997 har i sista hand beretts av regeringens energiskattearbetsgrupp i september och oktober 1996. Den tekniska beredningen har gjorts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet i samarbete med handels- och industriministeriet samt tullstyrelsen.

4.2. Riksdagens uttalanden och andra ställningstaganden

I sitt svar på regeringens proposition med förslag till lagstiftning om accisbeskattningen (reg.prop. 237/1994 rd.) förutsatte riksdagen att regeringen reder ut beskattningsproblemen i anknytning till den internationella handeln med elström. Riksdagen förutsatte också att regeringen skyndsamt reder ut möjligheterna att övergå till principen med nettoimport.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1. Samband med andra propositioner

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för 1997 och avses bli behandlad i samband med den.

5.2. Samband med internationella fördrag

Bestämmelserna i Romfördraget begränsar användningen av statliga stöd som medel för den ekonomiska politiken. I artikel 92 i fördraget konstateras att stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrider konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, är oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Det finns dock flera undantag från förbudet mot användning av stöd. Den senaste tiden har kommissionen tillåtit stöd som hänförs sig till energisparande och förnybara energikällor till en viss gräns. Också verksamhetsstöd har kunnat beviljas för förnybar energiproduk-

tion. Då bör stödet kompensera extra produktionskostnader i förhållande till traditionella kostnader, vara temporärt och i princip nedgående. För slutanvändaren får stödet inte medföra ett pris som understiger marknadsnivån. I synnerhet skall proportionalitetsprincipen iakttas. Kommissionen har bl.a. godkänt det stöd som betalas till vindkraftverk i Danmark.

Enligt artikel 93.3 i fördraget skall kommissionen underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller

ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 92, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2, dvs. besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer. Kommissionen kommer att underrättas om stödet för småskalig kraftproduktion efter det att regeringens proposition har avlåtits.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om accis på flytande bränslen

2 §. Europeiska unionens råd har beviljat Finland ett undantag, enligt vilket sådan spillolja som återanvänds som bränsle antingen direkt efter uppsamling eller direkt efter ett förfarande för återvinning av spillolja kan vara accisfri. Undantaget genomförs nu i en nationell lag. Det är här fråga om sådan spillolja, t.ex. smörjolja för fordon, som samlas in och används för förbränningsändamål. Accis behöver inte betalas för sådan spillolja som den som samlar in oljan bränner eller säljer vidare för att användas för förbränningsändamål. Utan något undantag borde accis uppbäras för dylika kolväten som används för uppvärmning, men undantaget möjliggör accisfrihet.

Spillolja av ovan nämnt slag skall helt lämnas utanför accislagens tillämpningsområde. Den som använder spillolja blir då inte accisskyldig och han behöver inte skatteperiodvis avge accisdeklaration till beskattaren. Detta minskar såväl myndigheternas som användarnas arbete.

9 §. För elström skall uppbäras en separat elaccis. Samtidigt skall bränslen som används för produktion av elström befrias från accis. Detta skall också gälla alla flytande bränslen, om dessa används vid produktion av elström. Accisfriheten skall i regel gälla sådana bränslen med vilka sådan elström produceras som levereras till ett elnät som kräver elnätstillstånd och för vilken betalas elaccis.

Vid små kraftverk (under två megavoltampere), som inte levererar elström till ett allmänt nät, skall bränsleaccis dock betalas för

använt bränsle. Likaså skall bränsleaccis betalas för bränsle med vilket ett transportmedel producerar elström för eget bruk eller med vilket ett sådant litet kraftverk som enligt 8 § i förslaget till lag om accis på elström och vissa bränslen får stöd av statens medel producerar elström till en elnätsinnehavares allmänna nät.

10 §. För flytande bränslen skall också uppbäras försörjningsberedskapsavgift i enlighet med denna proposition. Eftersom bränslen som används för produktion av elström befrias från accis, vore det ändamålsenligt att samma bränslen också befrias från andra skatter och avgifter som gäller dem. Därför stadgas att också de bränslen som används vid produktion av elström skall vara befriade från försörjningsberedskapsavgift. Däremot skall försörjningsberedskapsavgift uppbäras för bränslen som används vid produktion av värme.

10 a §. Återbäring av accis till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling. I propositionen föreslås att accisen på lätt brännolja skall höjas med 11 penni per liter. Lätt brännolja är en central energikälla för växthusen. Därför skall de som bedriver yrkesmässig växthusodling få möjlighet till återbäring för den accisförhöjning som nu görs på priset på lätt brännolja. Förhöjningen skall återbetalas till dem som bedriver växthusodling på ansökan. De som bedriver växthusodling skall köpa lätt brännolja på normalt sätt med full accis och återbäring skall beviljas endast för den del som används för uppvärmning av växthusen. Eftersom accisen för brännolja som används för privat bruk eller jordbruket inte återbetalas till den som bedriver växthusodling, bör sökanden på ett tillförlitligt sätt kunna utreda de

mängder som använts för olika ändamål.

För att få accisåterbäring skall den som bedriver växthusodling lämna in ansökan två gånger per kalenderår så att ansökan gäller användning av brännolja under januari-juni och juli-december. Ansökan kan också göras för ett helt kalenderår på en gång, om de mängder lätt brännolja som används under en halvårsperiod är små. En ansökan som gäller användningen av lätt brännolja under tiden januari-juni skall dock lämnas till distriktstullkammaren på den ort där växthusodlingen är belägen senast före utgången av året och en ansökan som gäller användningen under tiden juli-december eller under hela året senast före utgången av juni följande kalenderår. Om den accisåterbäring som en ansökan gäller hänför sig till mindre än 10 000 liter lätt brännolja, återbetalas accisen inte. Då ansökan gäller återbäring som avser en större användning av lätt brännolja, skall återbäringen omfatta hela mängden lätt brännolja. Avsikten med stadgandet är att minska mängden administrativt arbete.

Den som bedriver växthusodling skall ha sådan bokföring över anskaffningen och användningen av lätt brännolja av vilken tydligt framgår den mängd lätt brännolja som använts i växthusen. Vid behov skall användningen av brännolja för växthusen och för annat bruk kunna utredas på ett tillförlitligt sätt. Den som bedriver växthusodling skall vid behov för tullmyndigheterna förete sin bokföring samt lämna uppgifter på uppmaning. På accisåterbäringen skall också i övrigt tillämpas vad som i lagen om påförande av accis och i stadganden och bestämmelser som utfärdats med stöd av den stadgas och bestäms om accis.

Ikraftträdande. I förslaget ingår ett sedvanligt ikraftträdelsestadgande. Den accis som ingår i priset på lätt brännolja återbetalas till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling endast till den del brännoljan har anskaffats och använts efter den föreslagna lagens ikraftträdande.

Den bifogade accistabellen. Energiandelen i tilläggsaccisen på flytande bränslen slopas och tilläggsaccisen skall bestämmas enligt bränslets koldioxidutsläpp så att tilläggsaccisen är 70 mk per ton koldioxid. Den totala accisbördan när det gäller transportbränslen skall inte höjas, och därför sänks grundaccisen med ett belopp som motsvarar höjningen av tilläggsaccisen. Höjningen av accisen på lätt brännolja motsvarar den föreslagna höj-

ningen av accisen på elström, så att olje- och eluppvärmningens konkurrensställning inte förändras. Grundaccisen för tung brännolja slopas för att förhindra att accisbördan för industrin höjs. Försörjningsberedskapsavgiften för flytande bränslen sänks med ca 10 %.

1.2. Lag om accis på elström och vissa bränslen

1 §. *Allmänna stadganden.* I paragrafen stadgas om accis på elström, stenkolk, bränsletorv, naturgas och tallolja, som skall betalas till staten. Enligt propositionen sker en övergång från beskattning av energikällorna för elström till beskattning av slutprodukten, dvs. elström. För bränslen som används vid produktion av värme skall fortfarande uppbäras accis.

Enligt paragrafen skall utöver accis även uppbäras försörjningsberedskapsavgift för elström, stenkolk och naturgas. Samtidigt som försörjningsberedskapsavgiften för flytande bränslen sänks utvidgas gruppen med avgiftsbelagda produkter till att omfatta också elström, stenkolk och naturgas. För elström uppbärs försörjningsberedskapsavgiften i samband med elbeskattningen och för stenkolk och naturgas i samband med påförandet av bränsleaccis.

2 §. Paragrafen överensstämmer med definitionerna av energikällor i den gällande lagen, utom när det gäller elström. Enligt den gällande lagen är endast elström som producerats med kärn- eller vattenkraft samt importerad elström accispliktig. Elström som har producerats med andra produktionsmetoder har inte beskattats som elström, utan i stället har de bränslen med vilka elströmmen har producerats beskattats. När det gäller beskattningen av elström sker till alla delar en övergång till beskattning av elströmmen, och därför ändras definitionen av elström på motsvarande sätt. Till paragrafen har fogats definitioner av elnät och nätinnehavare, som motsvarar definitionerna i elmarknadslagen. Enligt den avses med elnät en för elöverföring eller eldistribution avsedd helhet som bildas av till varandra anslutna elledningar, transformator- och kopplingsstationer och andra nödvändiga elanläggningar och elutrustningar. I 3 § 8 och 9 punkten elmarknadslagen avses med nätinnehavare (innehavare av elnätstillstånd) en sammanslutning eller inrättning som i sin besittning har ett

elnät och som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet. Med distributionsnätinnehavare (innehavare av distributionsnätstillstånd) avses en nätinnehavare som i sin besittning har ett distributionsnät och som utövar tillståndspliktig elnätsverksamhet. Till nätinnehavarna hör stam-, regional- och distributionsnätinnehavare.

I paragrafen ingår också en definition på begreppet industri.

Med industri, dvs. tillverkning, avses här mekanisk eller kemisk omvandling av oorganiska eller organiska ämnen till nya produkter, oberoende av om arbetet sker maskinellt eller manuellt, i en fabrik eller hemma hos den som utför arbetet. Till industrin hänförs också sammanfogning av produkter. Som industri betraktas en inrättning eller ett företag vars huvudsakliga näringsgren hör till huvudgrupp C eller D i statistikcentralens näringsgrensindelning från 1995. Till huvudgrupp C hör utvinning av energimineral samt utvinning av malmer och mineral. Till huvudgrupp D hör tillverkning av följande varor: livsmedels-, dryckesvaru- och tobaksvaruframställning, textil- och beklädnadsvarutillverkning, tillverkning av läder och lädervaror, tillverkning av trä och varor av trä samt massa-, pappers- och pappersvarutillverkning; förlagsverksamhet och grafisk produktion, tillverkning av stenkolsprodukter, petroleumprodukter och kärnbränsle, tillverkning av kemikalier och kemiska produkter, konstfibertillverkning, tillverkning av gummi- och plastvaror, tillverkning av icke-metalliska mineraliska produkter, metallframställning och metallvarutillverkning, tillverkning av maskiner och utrustning, tillverkning av el- och optikprodukter, tillverkning av transportmedel och övrig tillverkning. Övrig tillverkning omfattar tillverkning av möbler, guldsmedsvaror och mynt, musikinstrument, sportartiklar, spel och leksaker, bijouterivaror och borstar samt diverse annan tillverkning. Återvinning hör till industrins huvudgrupp D. Här hör dock återvinning till industrin endast om till den samtidigt hänför sig tillverkning av en vara.

Med industri jämställs också yrkesmässig växthusodling.

Industri av ovan nämnt slag är dock inte jordbruk, med undantag av yrkesmässig växthusodling, viltvård och skogsbruk, fiske, el-, gas- och vattenförsörjning, byggverksamhet, parti- och detaljhandel, reparation av motorfordon, personliga artiklar och hushållsartik-

lar, hotell- och restaurangverksamhet, transport, magasinering och kommunikation, finansiell verksamhet, fastighets-, uthyrnings- och forskningsverksamhet samt företagstjänster, offentlig förvaltning och försvar, obligatorisk socialförsäkring, utbildning, hälso- och sjukvård samt sociala tjänster, andra samhälleliga och personliga tjänster, förvärvsarbete i hushåll, internationella organisationer och utländska beskickningar.

3 §. Påförandet av accis och tillsynen över beskattningen skall fortfarande ankomma på tullverket när det gäller produkter enligt denna lag. Likaså skall tullverket sköta indrivningen av och tillsynen över försörjningsberedskapsavgiften för elström, stenkol och naturgas.

4 §. Beloppen av accis och försörjningsberedskapsavgift för elström och olika bränslen anges i den till lagen bifogade accistabellen. De bränslen som används inom elproduktionen skall vara accisfria då särskild accis på elström införs. Den nuvarande kalkylerade energidelen när det gäller bränslen som används vid produktion av värme slopas och i stället införs ett system som enbart baserar sig på energikällans koldioxidinnehåll. För bränslen som används vid produktion av värme skall uppbäras en tilläggsaccis som är 70 mk per ton koldioxid. Med tanke på den miljöstyrande effekten skall accisen på elström uppbäras i form av tilläggsaccis. Accisen på naturgas skall fortfarande sänkas med 50 % under 1997. För bränttorv skall uppbäras tilläggsaccis så att av de koldioxidutsläpp som den grundar sig på beaktas endast 1/6. Eftersom tallolja motsvarar tung brännolja när det gäller förbränningsegenskaperna, höjs accisen på tallolja så att den blir lika stor som accisen på tung brännolja. För elström, stenkol och naturgas skall utöver accis även uppbäras försörjningsberedskapsavgift.

För elström fastställs två olika stora accisbelopp, accisklass I och II. Accisen enligt accisklass II är något lägre än den accis som för närvarande i genomsnitt ingår i elpriset i form av accis på energikällorna för produktion av elström. Accisen enligt accisklass I är dubbelt så hög som accisen enligt accisklass II.

Accis enligt accisklass II skall betalas för den elström som förbrukas inom industrin.

För industriella ändamål skall en acciskyldig kunna leverera elström med accis enligt accisklass II. Om industrin förbrukar

elström utanför den industriella näringsgrenen, t.ex. inom servicesektorn, skall accis enligt accisklass I betalas för sådan användning av elström.

En accisskyldig elleverantör, dvs. nätinnehavare, vet nödvändigtvis inte om elströmmen levereras till industrin eller någon annan, dvs. om accis enligt accisklass I eller II skall betalas för leveransen. I praktiken bör de som har rätt att anskaffa elström med accis enligt den lägre accisklassen lämna ett skriftligt meddelande eller en skriftlig försäkran om sin användarstatus till nätinnehavaren. Om någon utredning inte har företetts, får nätinnehavaren till användaren leverera elström för vilken skall betalas högre accis, dvs. accis enligt accisklass I.

Accis enligt accisklass II skall dessutom när det gäller elström kunna betalas endast om elströmmen levereras till förbrukning till en sådan industrianläggning eller ett sådant industriföretag där särskilda elmätare har installerats för mätning av industrielström. Om en industrianläggning vill dra nytta av elaccisförmånen, ligger det i dess intresse att anskaffa och betala en särskild mätare. Om verksamheten vid en industrianläggning omfattar även annan verksamhet än enbart industriell tillverkning och anläggningen inte har några mätare som skiljer åt de mängder elström som de nämnda näringsgrenarna förbrukar, skall anläggningen betala accis enligt accisklass I för all den elström som förbrukas. Vid sidan av den egentliga produktionsverksamheten anses den elström som förbrukas för belysning eller uppvärmning av förvaltningsbyggnaderna eller industriområdet eller för något annat motsvarande ändamål höra till industrin.

Till den som bedriver växthusodling skall likaså kunna levereras elström med lägre accis, förutsatt att särskilda elmätare har installerats i växthusen. Det räcker inte att den som bedriver växthusodling visar förbrukningen av elström i växthusen och det privata hushållet, utan vardera bör ha en egen mätare för att rätt till lägre accis skall kunna påvisas. Den som utöver yrkesmässig växthusodling bedriver någon annan än ovan nämnd industriell verksamhet, t.ex. jordbruk, får inte heller den elström som förbrukas i denna övriga verksamhet och inte heller den som förbrukas i hans privata hushåll med lägre accis.

Enligt förslaget skall accisen på elström graderas. Accisskyldiga nätbolag blir tvung-

na att vidta betydande arrangemang för in-
drivningen av en elaccis på två nivåer. Än-
dringarna kan inte genomföras före årsskiftet.
Det föreslås därför att accissystemet med två
nivåer tas i bruk först den 1 april 1997.

5 §. *Elaccisskyldighet.* I paragrafen ingår
stadganden om elaccisskyldighet. Accisskyl-
dig är i regel nätinnehavaren, som kan vara
en stam-, regional- eller distributionsnätin-
nehavare. Nämnda nätinnehavare kan var
och en överlåta elström till förbrukning och
de är således alla accisskyldiga. Däremot är
de som köper elström, elförsäljarna, elprodu-
centerna och elimportörerna i regel inte ac-
cisskyldiga.

Utöver nätinnehavaren skall också den
som i sin förvärvsverksamhet producerar
elström vara accisskyldig för den elström
som han själv producerar och förbrukar. Ac-
cisskyldigheten skall utöver elström som
produceras för eget bruk gälla också sådan
elström som producenten överlåter till någon
annan, om elströmmen inte överförs via en
nätinnehavares nät. Accisskyldigheten skall
gälla såväl egentliga kraftproduktionsbolag
som sådana industrianläggningar som i sin
verksamhet återvinner elström t.ex. ur träba-
serade bränslen, masugnsgaser eller andra
avfallsbränslen. Genom stadgandet får både
den industri som producerar elström för eget
bruk och den industri som köper den el-
ström den behöver en likvärdig behandling i
accishänseende.

Små kraftverk som avses i förslagets 8 §
och som redan annars beviljas stöd av sta-
tens medel skall dock inte vara accisskyldiga
när det gäller egen förbrukning. De mängder
elström som nämnda små kraftverk använder
för eget bruk är små och av administrativa
skäl är det inte ändamålsenligt att kraft-
verken endast av denna orsak skall vara ac-
cisskyldiga, i synnerhet som deras verksam-
het också annars får stöd från annat håll.

För att en elanvändare som har anskaffat
elström med lägre accis och använder den
för ett ändamål som omfattas av den högre
accisen skall bli accisskyldig för accisskill-
naden måste därom stadgas särskilt. Ett så-
dant stadgande ingår i 1 mom. 3 punkten.
Avsikten är att hushållen dock inte skall bli
accisskyldiga, utan i första hand skall den
som har anskaffat elström med lägre accis
från ett nät eller själv producerat den vara
accisskyldig, om elströmmen används för ett
ändamål som förutsätter högre accis.

I norra Finland anskaffas elström i någon

mån från Sverige och Norge så att elströmmen inte går via en nätinnehavares nät i Finland. Med tanke på sådana och eventuella motsvarande situationer stadgas att elmottagaren skall vara accisskyldig för sådan elström som tas emot från ett annat medlemsland inom EU eller importeras från ett område utanför gemenskapen.

I paragrafens 2 mom. ingår ett annat stadgande om undantag som gäller småskalig produktion. Avsikten med det är att produktion av elström för ett transportmedels eget bruk skall stå utanför beskattningen. Det arbete som beskattningen av sådan elström skulle medföra skulle inte vara rimligt i förhållande till beskattningens ringa fiskala betydelse. Likaså skall främst sjukhusens och andra inrättnings reservkraftverk, som inte levererar elström till ett nät, stå utanför beskattningen.

6 §. *Grunderna för bestämmande av accis på elström.* I paragrafen stadgas om acciströskeln, dvs. den tidpunkt då accis och försörjningsberedskapsavgift skall betalas. När det gäller stam-, regional- och distributionsnätinnehavare är acciströskeln den tidpunkt då elströmmen överläts till förbrukning.

För det andra stadgas i paragrafen om den mängd som skall beskattas. Den mängd som skall beskattas är den mängd elström som nätinnehavaren överlåter från nätet. Då stam- och regionalnätinnehavare överlåter elström är spänningen vanligen 110 kilovolt eller mer. Av användarna är det endast stora industrianläggningar som tar emot sådan elström. Den mängd elström som överläts till sådana industrianläggningar avläses från en mätare varje månad.

Till mindre användare överläts elström däremot från distributionsnäten och spänningen i dem är vanligen högst 20 kilovolt. Distributionsnätinnehavarna avläser den mängd elström som går till de största kunderna varje månad. Den elström som levereras till mindre företag och hushållen avläses varannan månad eller en gång om året.

Även om elmätarna avläses hela tiden hänför sig de avlästa mängderna inte till skatteperioderna, dvs. kalendermånaderna, så som påförandet av accis skulle förutsätta. I paragrafens 2 mom. föreslås därför att såsom den mängd elström som skall beskattas skall anses den mängd för vilken nätinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar elanvändaren. Oftast är nätinnehavaren och

försäljningsbolaget ett och samma bolag. Utgående från faktureringsdatumet skall de kilowattimmar elström som räkningen innehåller anses som den mängd elström för vilken accis skall påföras för den skatteperiod som räkningen avser. Om räkningen innefattar debitering för flera månader, skall beskattningen gälla samma tidsperiod och samma mängd elström.

Ofta sker faktureringen dessutom på basis av uppskattning och en utjämningsräkning skickas först senare. Utjämningsräkningen som sålunda innehåller utjämnningen för en viss period, t.ex. ett år, innehåller samtidigt en eventuell rättelse av beskattningen, och den hänförs också till den skatteperiod då kunden debiteras. Detta innebär dock inte att det inte finns möjlighet till normal accisrättelse eller efterbeskattning, om förutsättningar för en sådan finns.

Om accis på elström uppbärs för flera månader på en gång enligt nätinnehavarens fakturering till användaren, och om accisen höjs eller sänks under denna faktureringsperiod, skall accisen betalas enligt den accis som gäller då elströmmen levereras. Mängden förbrukad elström kan härvid vid behov delas upp enligt uppskattning. Dylika situationer uppkommer då den föreslagna lagen träder i kraft, i samband med accisändringen i början av april 1997 och i fortsättningen alltid då accisen annars ändras.

Kraftverk och industrianläggningar skall vara accisskyldiga till den del de förbrukar elström för eget bruk eller i sin egen produktion eller överlåter elström till någon annan, om elströmmen inte överförs via ett nät. Den mängd elström som anläggningen förbrukar fås genom att från den uppmätta totala mängden elström avdras den mängd elström som behövs för anläggningens produktion och upprätthållande av produktionsberedskapen, dvs. den elmängd som s.k. apparater för egen förbrukning förbrukar, samt den mängd elström som anläggningen levererar till nätet. Handels- och industriministeriet utfärdar särskilt beslut om vilka apparater som skall anses som apparater för egen förbrukning. Den övriga mängden elström är den mängd elström för vilken anläggningen skall påföras accis. Den omfattar både den mängd elström som anläggningen själv förbrukar och den mängd som anläggningen eventuellt överlåter till någon annan så att elströmmen inte går via nätet.

I praktiken kan det förekomma situationer

då elström har levererats med lägre accis enligt accisklass II, men elströmmen har förbrukats för ett ändamål som omfattas av accisklass I. En sådan situation uppkommer då industrin anskaffar elström som överläts t.ex. för samhällets uppvärmningsbruk. I sådana fall skall nätinnehavaren inte vara ansvarig för att användningsändamålet har ändrats, utan hans ansvar begränsas endast till den accis med vilken industrin har anskaffat elströmmen, dvs. accisen enligt accisklass II.

I paragrafens 1 mom. 3 punkt stadgas om den mängd elström för vilken accis skall påföras och för vilken den användare som är accisskyldig enligt förslaget 5 § 1 mom. 3 punkt skall betala accis utöver accisen enligt accisklass II. I paragrafen stadgas också om den mängd elström för vilken accis skall påföras då någon annan än nätinnehavaren, t.ex. slutanvändaren, här tar emot elström från en annan medlemsstat eller importerar elström från ett område utanför gemenskapen.

Skatteperioden är en kalendermånad likasom inom accisbeskattningen i allmänhet.

7 §. *Accisfri elström.* Paragrafen innehåller stadganden om befrielse från accis och försörjningsberedskapsavgift. Elström som är fri från accis är också fri från försörjningsberedskapsavgift.

I regel skall nätinnehavaren vara accisskyldig. Därför skall all överföring av elström från en elproducent till en nätinnehavare vara accisfri och elströmmen i elnätet skall vara accisfri. Ett kraftverk som producerar elström är accisskyldigt endast till den del det producerar elström för eget eller andras bruk och elströmmen inte går via nätet.

Av en nätinnehavares överföringar av elström skall endast överlåtelse till förbrukning vara accispfiktig. Däremot skall överföringar till andra nätinnehavare vara accisfria. Då elström importeras via ett nät och då överföringar mellan näten är accisfria, behöver det inte särskilt stadgas att importen skall vara accisfri. Nätinnehavaren skall i sin accisdeklaration uppge överföringarna till andra nätinnehavare som sina accisfria leveranser.

Med tanke på den internationella konkurrensen och i enlighet med principen om konsumtionsland, som allmänt iakttas inom accisbeskattningen, skall elström som levereras till ett område utanför Finlands accisområde likaså vara accisfri. Detta underlättar också

verksamheten på den nordiska elbörsen.

Med gemenskapen avses det accisområde som utgörs av EU:s medlemsstater, sådant det har definierats i Europeiska gemenskapernas lagstiftning. Åland står utanför begreppet gemenskapen. I regeringens proposition med förslag till lag om undantag gällande landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen samt till lagar i anslutning till den (reg.prop. 184/1996 rd.) föreslås att en fiskal gräns skall dras mellan Åland och det övriga Finland vad accisbeskattningen beträffar. Om förslaget godkänns innebär det att elström som överförs till Åland befrias från accis på grundval av export. Eftersom samma stadganden om påförande av accis fortfarande skall tillämpas på Åland och i det övriga Finland, skall elström som överläts till förbrukning från ett nät på Åland beskattas enligt denna proposition.

8 §. *Stöd till små kraftverk.* Elström som produceras med vindkraft eller i små vattenkraftverk och elström som produceras med bräntorv eller träbaserat bränsle i små värmekraftverk förlorar sin konkurrensställning, då de acciser som hänför sig till produktionen slopas när det gäller annan kraftproduktion. Även om nämnda kraftverk inte är accisskyldiga, skall stöd betalas till dem av statens medel. I praktiken skall stödet betalas så att ett belopp som motsvarar accisen enligt accisklass II betalas till kraftverken. Stödet skall vara 1,6 penni per kilowattimme. Ansökan om stöd skall lämnas till distriktstullkammaren på den ort där anläggningen är belägen en eller två gånger per kalenderår. I paragrafen finns ett särskilt stadgande om inom vilken tid ansökan om stöd senast skall göras och om den minsta mängd producerad elström för vilken stöd betalas på en och samma gång. Avsikten är att på detta sätt minska det administrativa arbetet. Stöd skall betalas endast under de tre följande kalenderåren efter lagens ikraftträdande och för elström som produceras i sådana kraftverk som har uppförts innan eller är under uppförande då detta förslag träder i kraft.

I paragrafen stadgas också om möjlighet att återkräva stödet, om beviljandet av det har baserat sig på felaktiga eller vilseledande uppgifter eller om stöd av någon annan orsak har betalats till ett för stort belopp. På det stöd som skall återbetalas bestäms en årlig ränta, räknat från den dag stödet utbetalades

till den dag det återbetalas. Vid återkrav av stöd skall iaktas vad lagen om påförande av accis stadgar om återkrav av accis som återburits till ett för stort belopp. Om kommissionen däremot inte godkänner det statliga stöd som avses i denna paragraf, men stödet redan har utbetalts, skall det med stöd av 1 § lagen om tillämpning av vissa av Europeiska gemenskapernas bestämmelser om statligt stöd (1593/94) kunna återkrävas helt eller delvis, om kommissionen bestämmer det.

I paragrafen stadgas särskilt om hur ändring i ett beslut som gäller stöd kan sökas.

9 §. *Registrering av elaccisskyldiga.* Verkstället av beskattningen och uppbörden av försörjningsberedskapsavgiften samt övervakningen av dem förutsätter att de elaccisskyldiga anmäler sig för registrering som accisskyldiga till den distriktstullkammare som verkställer beskattningen. Behörig distriktstullkammare är distriktstullkammaren på nätinnehavarens hemort och på elproducentens förläggningssort. Registret förs av tullstyrelsen.

Av ändamålsenlighetsskäl skall på en sådan accisskyldig dock inte tillämpas de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller tillståndsförfarande och den accisskyldiges plikt att för skattemyndigheterna ställa säkerhet för betalning av acciserna. I övrigt skall på en sådan accisskyldig samt dessutom på en användare enligt 5 § 1 mom. 3 och 4 punkten tillämpas de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller registrerad näringsidkare. Sålunda skall de accisskyldiga som avses i paragrafen avge accisdeklaration för varje skatteperiod senast den 18 i den månad som följer närmast efter skatteperioden och betala accisen för en skatteperiod senast den 27 dagen i den månad som följer efter skatteperioden.

10 §. *Kombinerad produktion av el och värme.* Då acciserna slopas för de bränslen som används för elproduktion och då det för de bränslen som används för värmeproduktion stadgas en tilläggsaccis som baserar sig på koldioxidutsläppen, skall de anläggningar där det produceras både elström och värme särskilja de använda energikällorna för elströmmens och värmens del för att de bränslen som används för värmeproduktionen skall kunna beskattas. I paragrafen stadgas att i dylika fall beskattas de bränslen som anläggningen använder för värme på samma sätt som om värmen hade producerats i en

separat värmecentral med en verkningsgrad om 95 %. Härvid motsvarar en producerad energienhet värme 1,05 energienheter produktionsbränsle. Accis betalas för denna bränslemängd. Resten av bränslet anses bli använt inom elproduktionen.

I kraftverk som använder flera olika slags bränslen anses varje bränsle ha blivit använt särskilt för både värme- och elproduktion uträknat på ovan nämnt sätt.

11 §. *Stenkol.* Om accisskyldighet för stenkol stadgas i 23 §. Enligt den gäller om accisskyldighet för stenkol vad som stadgas i lagen om påförande av accis. Accisskyldiga är således auktoriserade lagerhållare och registrerade och oregistrerade näringsidkare.

I paragrafen stadgas om accis och avgift för stenkol när det är fråga om en auktoriserad lagerhållare. Till övriga delar ingår enhetliga stadganden om grunderna för accisen och avgiften i lagen om påförande av accis. Stadgandets innehåll motsvarar 5 § i den gällande lagen.

12 §. Eftersom elaccis och försörjningsberedskapsavgift enligt förslaget skall uppbäras för elström och då de acciser som baserar sig på produktionen slopas för de bränslen som används för produktion av elström, stadgas i överensstämmelse med detta att även stenkol skall vara accisfritt och avgiftsfritt när det används för produktion av elström.

Om stenkol emellertid används för att producera elström i sådana små generatorer med en mindre effekt än två megavoltampere som avses i 5 § 2 mom. i förslaget, eller i transportmedel för dess eget bruk, eller i sådana små kraftverk för vilka det i enlighet med denna proposition betalas stöd av statens medel, skall stenkolet inte vara accisfritt och inte heller avgiftsfritt, eftersom den elström som produceras med det är accisfri och avgiftsfri.

Till övriga delar kvarstår stadgandena om accisfrihet för stenkol oförändrade.

13 §. Stenkol levereras i regel direkt till den auktoriserade lagerhållarens accisfria lager. Där är det accisfritt till dess att det överläts från lagret för att förbrukas. I praktiken har emellertid flera auktoriserade lagerhållare även för närvarande sådant stenkol i lager för vilket i tiden har betalats accis för stenkol på olika grunder. Stenkolet kan hållas i lager i flera års tid och stadgandena gällande beskattningen av stenkol samt accisbeloppen har ändrats nästan varje år. Ef-

tersom en auktoriserad lagerhållare enligt denna proposition skall vara accisskyldig för det stenköl han överlåter, intas i paragrafen ett stadgande enligt vilket lagerhållaren i sin accisdeklaration från den accis som skall betalas får göra ett avdrag som motsvarar den accis han i tiden har betalat för stenkölet. Stadgandet förhindrar dubbelbeskattning. Rätten till avdrag skall visas på ett tillförlitligt sätt. I paragrafen stadgas också om inom vilken tid avdraget senast skall göras.

14 §. Stenköl som används för produktion av elström är enligt förslaget i huvudsak accisfritt. Det är möjligt att en auktoriserad lagerhållare fortfarande har sådant stenköl i lager för vilket han i tiden har betalt accis och som används enbart för produktion av elström, varvid användningen av stenkölet vore accisfri. Då behöver den som använder stenkölet inte alls betala någon accis, men kan då inte heller som lagerhållare i sin accisdeklaration avdra den accis han i tiden betalt. Av denna anledning ges han möjlighet att till nämnda delar göra en ansökan om återbäring av accisen.

Alla som använder stenköl är emellertid inte auktoriserade lagerhållare. Registrerade näringsidkare som även producerar elström med stenköl, kan i sitt lager också ha sådant stenköl, för vilket tidigare har betalats accis, och som används t.ex. för produktion av elström. Även för dylika fall stadgas i paragrafen om möjlighet till accisåterbäring.

Också i andra fall, då den som använder stenköl, och alltså inte är auktoriserad lagerhållare, har betalat mera accis än vad han vore skyldig att betala enligt detta förslag, skall användaren ha möjlighet att få tillbaka den överbetalda accisen. Situationen blir aktuell bl.a. när en accisskyldig som fungerar som försäljare av stenköl inte exakt känner till för vilket ändamål det stenköl han levererar skall användas. I dylika oklara fall är det alltid skäl för den accisskyldige att överlåta stenkölet till accisbelagt pris. Om det senare visar sig att stenkölet har använts för ett accisfritt ändamål, skall användaren ha möjlighet att få accisen tillbaka i form av återbäring.

Beträffande en auktoriserad lagerhållare skall ansökan göras till distriktstullkammaren på hans hemort och i andra fall till distriktstullkammaren på den ort där stenkölet använts. Ansökan skall göras senast inom tre månader från ingången av kalenderåret efter att stenkölet har överlåts eller använts.

15 §. *Bränttorv och tallolja*. Då accis uppbärs för elström som slutprodukt och då de acciser som baserar sig på produktionen slopas för bränslen som används för produktion av elström, skall inte heller torv längre vara accispliktig inom produktionen av elström. Beträffande bränttorv skall alltså endast de som producerar värme vara accisskyldiga. Detta gäller såväl fjärrvärme som annan produktion av värme. Accisskyldiga är värmecentraler som använder bränttorv, anläggningar för kombinerad produktion av elström och värme samt industrianläggningar som använder torv för uppvärmningen. Accisskyldig är emellertid endast en sådan användare av bränttorv som använder mer än 10 000 megawattimmar bränttorv under ett kalenderår. Ifall användningen av bränttorv överskrider nämnda gräns, skall accis betalas på hela mängden.

Tidigare har den undre gränsen för accisskyldighet varit 25 000 megawattimmar under ett kalenderår.

Stadgandena om tallolja motsvarar stadgandena i den gällande lagen.

16 §. Eftersom beskattningen av bränttorv och tallolja sker på basis av användningen, avviker stadgandena om beskattningen till vissa delar från stadgandena om registrerad näringsidkare i lagen om påförande av accis. Stadgandena motsvarar emellertid de gällande stadgandena. Eftersom accis för bränttorv och tallolja till skillnad från de allmänna accisstadgandena skall betalas endast enligt hur de används, och då nämnda produkter inte är accispliktiga i lagren, är det inte nödvändigt att stadga om återbäring och avdrag. Ifall det dock förekommer fel i beskattningen av bränttorv, kan de korrigeras genom att användarens, dvs. den accisskyldiges, beskattning rättas till, på samma sätt som för närvarande.

17 §. Paragrafens ordalydelse har precisrats. De som använder bränttorv och tallolja skall göra anmälan om sin verksamhet till distriktstullkammaren på den ort där användningen äger rum.

Av ändamålsenlighetsskäl skall på en dylik accisskyldig inte tillämpas de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller tillståndsförande och den accisskyldiges skyldighet att för skattemyndigheten ställa säkerhet för betalning av accisen. På en dylik accisskyldig tillämpas i övrigt de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller registrerade näringsidkare. En accis-

skyldig som är införd i registret skall fortfarande bl.a. avge accisdeklaration och betala accis enligt vad som i lagen om påförande av accis stadgas om registrerad näringsidkare.

18 §. Med avvikelse från stadgandena i lagen om påförande av accis skall beskattningen verkställas av distrikstullkammaren på den ort där bränslet används.

19 §. Stadgandet beror på att beskattningen av bräntorv och tallolja undantagsvis verkställs på grundval av användningen. Därför kräver även de bokföringsstadganden som gäller påförande av accis utredningar om användningen. Stadgandet motsvarar emellertid det gällande stadgandet.

20 §. *Naturgas*. Eftersom all naturgas som importeras till Finland kommer från ett område utanför gemenskapen, stadgas i 1 punkten att importören skall vara accisskyldig. Beskattningen av naturgas verkställs fortfarande i samband med förtullningen, och till avvikelse från annan accisbeskattning skall på den i regel tillämpas de materiella stadganden och bestämmelser samt procedurstadganden och -bestämmelser som gäller tull.

Då naturgas som överlåtits i fri rörelse har överförts till användning i accisfritt syfte, blir även en användare till vilken naturgasen har överförts accisfritt accisskyldig, om naturgasen har använts för annat än accisfritt ändamål. Stadgandet motsvarar 10 § 3 mom. lagen om påförande av accis, och de stadganden som gäller detta skall tillämpas med stöd av 24 § i förslaget. Paragrafens innehåll motsvarar det gällande stadgandet.

21 §. Accisfriheterna i 1 och 2 punkten motsvarar den gällande lagens stadganden. I 3 punkten stadgas dessutom om accisfrihet för den naturgas som används vid produktionen av elström. Detta beror på att accis börjar uppbäras för slutprodukten, dvs. elström. Naturgasen är emellertid inte accisfri inom elproduktionen när elströmmen produceras i små generatorer med en effekt under två megavoltampere vilka inte är anslutna till det allmänna elnätet. Detta beror på att dylika anläggningar inte betalar accis för den elström de producerar. Om elström produceras i ett transportmedel eller i ett sådant litet kraftverk som med stöd av denna proposition får stöd av statens medel för den elström det producerar och elströmmen överförs till en nätinnehavares allmänna nät, är den naturgas som används för produktionen

av elströmmen inte heller accisfri, liksom den inte heller är det för närvarande.

Till paragrafen har fogats stadganden om befrielse från den försörjningsberedskapsavgift och den accis som uppbärs för naturgas.

22 §. Naturgas importeras av endast en importör. I allmänhet vet denne också vilken del av den sålda naturgasen som går till vilket ändamål, varför de accispliktiga och accisfria mängderna kan beaktas redan när tulldeklarationen görs medan förtullningsperioden pågår. Det är emellertid möjligt att ett företag som köpt naturgas använder accispliktig naturgas för ett accisfritt ändamål. Det är också möjligt att naturgasen har anskaffats med accis och att den överläts till ett annat företag som använder den för ett accisfritt ändamål. I dylika fall vore det ändamålsenligt att användaren skulle ha rätt att på ansökan få tillbaka den överbetalda accisen. För närvarande finns det inte något sådant stadgande i lagen, utan man har varit tvungen att rätta beskattningen av importören. Återbäringsstadgandet överensstämmer med det återbäringsstadgande som gäller stenkol. Ansökan skall göras hos distrikstullkammaren på den ort där naturgasen har använts. I lagen ingår också ett stadgande om när ansökan senast skall göras.

23 §. *Särskilda stadganden*. Paragrafen innehåller en hänvisning till stadgandena i lagen om påförande av accis. Stadgandena i lagen om påförande av accis skall tillämpas om inte något annat stadgas i denna lag. Stadgandet motsvarar den gällande lagen. Stadgandena om ställningen som accisskyldig för den som använder torv och tallolja har flyttats under respektive mellanrubrik. Till 3 mom. har fogats en hänvisning om att på försörjningsberedskapsavgift som uppbärs för elström, stenkol och naturgas skall tillämpas behöriga stadganden gällande påförande av accis.

24 §. All naturgas är importerad. Sålunda skall på påförandet av accis för naturgas tillämpas vad som stadgas eller bestäms om tull. Efter att naturgasen har förtullats bör emellertid av ändamålsenlighetsskäl stadgandena i lagen om påförande av accis tillämpas på beskattningen av naturgas. Av denna anledning blir t.ex. den till vilken naturgas har överförts accisfritt accisskyldig enligt stadgandena i lagen om påförande av accis. Likaså om det har betalats för mycket accis för naturgasen, skall den överbetalda accisen betalas tillbaka till användaren med stöd av

stadgandena om påförande av accis.

25 §. I enlighet med den princip som allmänt iakttas inom accisbeskattningen föreslås att statsrådet fortfarande skall kunna införa en föreslagen accis på elström eller vissa bränslen när en proposition med förslag till ändring av nämnda accis har avlåtits till riksdagen. Om riksdagen inte godkänner regeringens proposition som sådan, skall den överbetalda accisen på ansökan återbäras till den accisskyldige.

26 §. Paragrafen innehåller sedvanlig behörighet att utfärda förordning. I detta skede har man inte för avsikt att utfärda någon förordning.

27 §. *Ikraftträdande.* Lagen föreslås träda i kraft den 1997.

Genom lagen upphävs lagen om accis på vissa energikällor.

För att de föreskrifter som behövs för tillämpningen av lagen, i första hand handels- och industriministeriets beslut enligt 6 § 3 mom., skall kunna träda i kraft samtidigt som lagen, får enligt paragrafen åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter vidtas innan den träder i kraft.

28 §. *Övergångsstadganden.* Paragrafen innehåller behövliga övergångsstadganden. Av administrativa skäl är det inte ändamålsenligt att kräva att varje accisskyldig skulle bli tvungen att på nytt ansöka om tillstånd för sin verksamhet eller göra anmälan om den efter att lagen trätt i kraft. Av denna anledning föreslås ett stadgande om att de tillstånd och registreringar som är i kraft i slutet av året fortsätter som sådana. Om det har inträffat några förändringar i omständigheterna, skall de emellertid beaktas.

Genom förslaget höjs accisen på de bränslen som används för produktion av värme. De som använder torv och naturgas blir genast efter att lagen trätt i kraft tvungna att betala förhöjd accis på produkterna. Däre-

mot kan även betydande mängder stenkol importeras till landet till lägre accis och utan försörjningsberedskapsavgift innan lagen träder i kraft. Då får den som använder stenkol en ekonomisk fördel framom de som använder andra bränslen, och accis inflyter inte till staten i planerad omfattning. Av denna anledning innehåller propositionen ett övergångsstadgande gällande stenkol. Enligt det skall den som använder stenkol vara skyldig att betala accis och försörjningsberedskapsavgift för stenkol, om accis enligt förslaget inte har betalats för stenkolet. Detta skall dock gälla endast sådant stenkol, som har överlåtits i fri rörelse eller mottagits från någon annan medlemsstat den 15 november 1996 eller senare, men före lagens ikraftträdande, och som har använts efter lagens ikraftträdande. Accis som har betalats i tiden får avdras från den accis som uppbärs.

Den som använder stenkol skall avge accisdeklaration till distriktstullkammaren på den ort där användningen äger rum före den 18 i den månad som följer efter den månad då stenkolet har använts och betala accisen senast den 27 i den månaden som följer efter den månad då stenkolet har använts.

Till små kraftverk skall betalas stöd endast under de tre följande åren. Till små kraftverk som uppförs efter det förslaget trätt i kraft betalas det nämnda stödet inte.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1997. Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter, t.ex. registrering av de accisskyldiga, får vidtas innan den träder i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om accis på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 december 1994 om accis på flytande bränslen (1472/1994) 2 § 2 mom., 9 § 3 och 4 punkten, 10 § 1 mom. 1 punkten och den till lagen fogade accistabellen, av dessa lagrum 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 30 juni 1995 (901/1995) och accistabellen sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 1 december 1995 (1342/1995), samt

fogas till 9 § en ny 5 punkt och till lagen en ny 10 a § samt före den en ny mellanrubrik som följer:

2 §

Denna lag tillämpas inte på stenkol, brun-
kol, torv, lignit och på annat liknande fast
kolväte eller på naturgas. Som i 1 mom.
avsett accispliktigt bränsle anses inte flyg-
bensin och flygpetroleum som används för
flygändamål, metan, flytgas och inte heller
motorpetroleum som gjorts identifierbar en-
ligt denna lag och som är avsedd att använd-
as i båttrafik. Som accispliktigt bränsle an-
ses inte heller spillolja som återanvänds som
bränsle antingen efter uppsamling eller di-
rekt efter ett förfarande för återvinning av
spillolja.

9 §

Förutom vad lagen om påförande av accis
stadgar, är följande produkter accisfria:

3) bränslen som används såsom råvara
eller hjälpprodukt vid industriell produktion
eller direkt vid första användningen då en
vara tillverkas,

4) på de villkor som tullstyrelsen be-
stämmer, bränslen som överläts för använd-
ning såsom bränsle för fiskefartyg som idkar
fångst utanför Finlands territorialvatten, samt

5) bränslen som används vid produktion
av elström, med undantag för bränslen som
används för ett ändamål som nämns i 5 § 2
mom. lagen om accis på elström och vissa
bränslen (/).

10 §

Förutom vad som är accisfritt enligt lagen
om påförande av accis är från försörjnings-

beredskapsavgiften befriade

1) bränslen som nämns i 9 § 1, 2, 4 och 5
punkten,

*Återbäring av accis till dem som bedriver
yrkesmässig växthusodling*

10 a §

Den som bedriver yrkesmässig växthusod-
ling har rätt att på ansökan få 11 penni per
liter i återbäring för den bränsleaccis som
betalts för lätt brännolja vilken använts vid
yrkesmässig växthusodling.

Ansökan skall lämnas till distriktstullkam-
aren på den ort där växthusodlingen är
belägen. Ansökan om återbäring kan gälla
brännolja som använts under ett kalenderår
eller som använts under perioden januari-
juni eller perioden juli-december. Ansökan
om återbäring skall göras senast inom sex
månader från utgången av ovan nämnd pe-
riod. Om mindre än 10 000 liter lätt bränno-
lja har använts under den period ansökan
gäller, betalas dock ingen återbäring.

Om inte något annat stadgas i denna lag
gäller i tillämpliga delar för accisåterbäring-
en vad som i lagen om påförande av accis
eller med stöd av den stadgas om accisrättel-
se, efterbeskattnings, accisförhöjning, bok-
föringsskyldighet, granskning av uppgifter
och skyldighet att lämna uppgifter samt vad
som också annars stadgas eller bestäms om
accis.

Denna lag träder i kraft den

1997.

Lagens 10 a § tillämpas på lätt brännolja gen träder i kraft eller efter det.
som har anskaffats och använts den dag la-

Bilaga

ACCISTABELL

Produkt	Produkt- grupp	Grundaccis	Tilläggsaccis	Försörjningsbered- skapsavgift
Blyfri motorbensin p/l				
— grundkvalitet	1	296,9	16,4	4,0
— reformulerad	2	291,9	16,4	4,0
Blyhaltig motorbensin p/l				
— grundkvalitet	3	341,9	16,4	4,0
— reformulerad	4	336,9	16,4	4,0
Blandning av motorbensin p/l				
— grundkvalitet	5	319,4	16,4	4,0
— reformulerad	6	314,4	16,4	4,0
Dieselolja p/l				
— grundkvalitet	7	159,9	18,6	2,1
— svavelfri kvalitet . .	8	144,9	18,6	2,1
Lätt brännolja p/l	9	10,4	18,6	2,1
Tung brännolja p/kg	10	—	22,1	1,7

2.

Lag

om accis på elström och vissa bränslen

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

Allmänna stadganden

1 §

För elström, stenkolk, bränttorv, naturgas och tallolja skall till staten i accis betalas grundaccis och tilläggsaccis enligt denna lag.

För finansiering av utgifter som åsamkas staten av säkerhetsupplagring och av annat trygghande av försörjningsberedskap skall dessutom betalas försörjningsberedskapsavgift för elström, stenkolk och naturgas till den försörjningsberedskapsfond som avses i lagen om trygghande av försörjningsberedskapen (1390/1992) så som stadgas i denna lag.

2 §

I denna lag avses med

- 1) *elström* elektrisk energi som hör till position 2716 i tulltariffen,
- 2) *stenkolk* stenkolk, stenkolsbriketter och liknande fasta bränslen framställda av stenkolk samt brunkolk vilka hör till positionerna 2701 och 2702 i tulltariffen,
- 3) *bränttorv* stycketorv och fräsbränttorv som hör till position 2703 i tulltariffen,
- 4) *naturgas* naturgas i gasform enligt position 2711 21 00 i tulltariffen,
- 5) *tallolja* råtallolja enligt position 3803 00 10 i tulltariffen,
- 6) *elnät* elnät so avses i 3 § 1 punkten elmarknadslagen (386/1995),
- 7) *nätinnehavare* nätinnehavare som avses i 3 § 8 och 9 punkten elmarknadslagen,
- 8) *industri* brytning av mineraler samt industriell tillverkning och förädling av varor. Med industri jämställs även yrkesmässig växthusodling.

3 §

Tullverket sköter påförande av accis och uppbörd av försörjningsberedskapsavgift för

produkter som avses i denna lag samt tillsynen över acciserna och avgifterna.

4 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift skall betalas enligt den till lagen bifogade accistabellen. Accisen för elström har indelats i accisklass I och accisklass II.

Accis enligt accisklass II betalas för elström som används inom industrin och som kan mätas skilt för sig vid leveransen. För annan elström skall accis betalas enligt accisklass I.

Elaccisskyldighet

5 §

Skyldig att betala accis och försörjningsberedskapsavgift för elström är

- 1) nätinnehavare,
- 2) den som i sin förvärvsverksamhet producerar elström (*elproducent*),
- 3) den som har anskaffat eller själv producerat elström med accis enligt accisklass II, om elströmmen har använts för eller överlåts till ett ändamål som förutsätts i accisklass I,
- 4) den som inte är nätinnehavare men som i sin förvärvsverksamhet tar emot elström från en annan medlemsstat eller importerar elström från ett område utanför gemenskapen, om elströmmen inte går via ett elnät i Finland.

Utan hinder av vad 1 mom. 2 punkten stadgar skall accis på elström och försörjningsberedskapsavgift dock inte betalas för elström som produceras i generatorer vars effekt är under två megavoltampere och som inte överförs till elnätet. Accis och avgift skall inte betalas för elström som produceras på fartyg, på tåg, i bil eller i något annat transportmedel för dess eget bruk och inte

heller för elström som förbrukas i ett kraftverk enligt 8 §.

Grunderna för bestämmande av accis på elström

6 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift för elström påförs enligt accistabellen för varje skatteperiod för den mängd elström som

1) en nätinnehavare överlåter till förbrukning,

2) en elproducent enligt 5 § 1 mom. 2 punkten producerar,

3) en accisskyldig enligt 5 § 1 mom. 3 punkten använder under en skatteperiod, varvid den accis som påförs är lika stor som skillnaden mellan accisen enligt accisklass I och II,

4) en accisskyldig enligt 5 § 1 mom. 4 punkten tar emot eller importerar.

Utan hinder av vad 1 mom. 1 och 3 punkten stadgar kan såsom den mängd elström som överlåtits till förbrukning eller förbrukats anses den mängd för vilken nätinnehavaren direkt eller via ett försäljningsbolag debiterar elanvändaren i samband med överföringen. Accisen för en eller flera skatteperioder kan härvid hänföras till den skatteperiod under vilken elanvändaren debiteras för redan levererad elström eller elström som skall levereras. Om accisen på elström då har ändrats, skall accis dock betalas enligt i vilken mån elström har levererats till förbrukning.

Den mängd el som avses i 1 mom. 2 punkten fås genom att man från den totala mängden producerad el som mäts vid en anläggning avdrar den el som behövs vid elproduktionen och upprätthållandet av produktionsberedskapen, dvs. den el som apparater för egen förbrukning förbrukar (*netto-el*), samt den uppmätta el som levererats till nätet. Med apparater för egen förbrukning avses sådana anordningar och aggregat som anläggningen behöver för elproduktion eller produktion av el och värme och för upprätthållande av produktionsberedskapen samt sådana som behövs för avlägsnande och minskande av de miljöskador som anläggningen orsakar. Vederbörande ministerium meddelar närmare föreskrifter om de anordningar och aggregat som hänförs till apparater för egen förbrukning.

Med skatteperiod avses en kalendermånad.

Accisfri elström

7 §

Fri från accis och försörjningsberedskapsavgift är elström som

1) en nätinnehavare överför till en annan nätinnehavare,

2) en accisskyldig enligt 5 § 1 mom. 2 eller 4 punkten överlåter till ett elnät,

3) överlåts till ett område utanför gemenskapen eller levereras till förbrukning i något annat område inom gemenskapen än Finland.

Stöd till små kraftverk

8 §

Den som producerar elström

1) med vindkraft eller

2) i ett vattenkraftverk vars nominella effekt är högst en megavoltampere eller

3) i ett värmekraftverk med en nominell effekt på högst 20 megavoltampere vilket producerar elström med ved eller bräntorv har rätt att på ansökan erhålla stöd för elström som levereras till ett elnät. Stödet är 1,6 penni per kilowattimme.

Ansökan skall lämnas till distriktstullkammaren på den ort där kraftverket är beläget. Ansökan om stöd kan gälla den elström som producerats under hela kalenderåret eller den elström som producerats under perioden januari-juni eller den elström som producerats under perioden juli-december skilt för sig. Ansökan om stöd skall göras senast inom sex månader från utgången av ovan nämnd period. Om den mängd elström som ansökan avser understiger 100 megawattimmar, betalas dock inget stöd.

Om felaktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats då ansökan om stöd gjorts eller om ett för stort stöd har betalats till sökanden av andra orsaker, skall distriktstullkammaren återkräva det överbetalda stödet. På det stöd som skall återbetalas uppbärs en årlig ränta om nio procent räknat från den dag stödet utbetalades till den dag det återbetalas. Vid återkrav av stöd iakttas i tillämpliga delar vad lagen om påförande av accis stadgar om återkrav av accis som återburits till ett för stort belopp.

Ändring i ett beslut som distriktstullkammaren har meddelat med stöd av denna paragraf får sökas genom besvär hos länsrätten i Nylands län så som 45 § lagen om påförande av accis stadgar om ärenden som

gäller påförande av accis eller återbäring av accis.

I länsrättens beslut får ändring sökas hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Vid sökande av ändring iakttas härvid 48 § lagen om påförande av accis.

Registrering av elaccisskyldiga

9 §

En nättinnehavare enligt 5 § 1 mom. 1 punkten skall till distriktstullkammaren på den ort som enligt handelsregistret är hans hemort göra en skriftlig anmälan för registrering som accisskyldig. Likaså skall en elproducent enligt 5 § 1 mom. 2 punkten göra en motsvarande anmälan till distriktstullkammaren på den ort där anläggningen är belägen.

Registret förs av tullstyrelsen.

På en i 1 mom. nämnd nättinnehavare och elproducent samt på en accisskyldig enligt 5 § 1 mom. 3 och 4 punkten tillämpas i övrigt i tillämpliga delar de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller registrerade näringsidkare, med undantag av 8 och 9 §§ i nämnda lag, om något annat inte stadgas i denna lag.

Kombinerad produktion av el och värme

10 §

Då el produceras i en anläggning för kombinerad produktion av el och värme betalas accis enligt accistabellen på de bränslen som används för produktion av värme som om värmen hade producerats med en verkningsgrad om 95 procent.

Med *anläggning för kombinerad produktion av el och värme* avses i denna lag en sådan anläggning som kan producera el och värme antingen samtidigt eller var för sig för att utnyttjas vidare.

Stenkol

11 §

Accis och försörjningsberedskapsavgift för stenkol bestäms

1) för en auktoriserad lagerhållare på basis av de mängder som enligt lagerhållarens bokföring överlåtits till accisbelagd förbrukning under skatteperioden,

2) för stenkol som en auktoriserad lagerhållare under skatteperioden tagit för egen

förbrukning på basis av de mängder som tagits i bruk.

12 §

Fritt från accis och försörjningsberedskapsavgift är

1) stenkolk som används såsom råvara eller hjälpprodukt vid industriell produktion eller direkt vid första användningen då en vara tillverkas,

2) stenkolk som en auktoriserad lagerhållare levererar för att överlåtas till förbrukning i något annat område inom gemenskapen än Finland,

3) stenkolk som används vid produktion av elström.

Befrielsen från accis och avgift enligt 1 mom. 3 punkten gäller dock inte sådan elproduktion som avses i 5 § 2 mom.

Om en auktoriserad lagerhållare vid eftergranskning inte kan förete en tillförlitlig utredning om en sådan accisfri leverans som avses i 1 mom. 2 punkten, skall för produkterna betalas accis enligt denna lag.

Om accisfrihet och befrielse från försörjningsberedskapsavgift för stenkolk gäller dessutom vad som stadgas i 16 § 1 och 3—5 punkten lagen om påförande av accis.

13 §

Om en auktoriserad lagerhållare i lager har stenkolk för vilket tidigare har betalats accis och som lagerhållaren själv använder eller överlåter till accispliktigt eller accisfritt bruk, har lagerhållaren rätt att i accisdeklarationen göra ett avdrag som motsvarar den tidigare betalda accisen. Avdraget skall göras senast inom tre månader från ingången av det kalenderår som följer efter det stenkolket använts eller överlåtits.

14 §

Om en auktoriserad lagerhållare inte kan göra avdraget enligt 13 § i accisdeklarationen, har han rätt att på ansökan få återbäring för den överbetalda accisen på stenkolk.

Om accis på stenkolk har betalats till ett större belopp än vad som stadgas i denna lag, har en användare som inte är auktoriserad lagerhållare rätt att på ansökan få återbäring för den överbetalda accisen.

Ansökan om återbäring i de fall som avses i 1 mom. skall göras hos distriktstullkammaren på den auktoriserade lagerhållarens hemort och i de fall som avses i 2 mom. hos

distriktstullkammaren på den ort där stenkålet använts. Ansökan skall göras inom tre månader från utgången av det kalenderår under vilket stenkålet har överlåtits eller använts.

Bräntorv och tallolja

15 §

Den som för produktion av värme använder mer än 10 000 megawattimmar bräntorv under ett kalenderår är skyldig att betala accis enligt accistabellen på hela den mängd bräntorv som använts.

Skyldig att betala accis på tallolja är den som idkar industriell produktionsverksamhet för tallolja som han använt för uppvärmningsändamål.

16 §

Accis på bräntorv och tallolja påförs för varje skatteperiod enligt de stadganden som är i kraft den dag då bräntorv eller tallolja används för det ändamål som nämns i 15 §. Med skatteperiod avses en kalendermånad.

17 §

En användare enligt 15 § skall till distriktstullkammaren på den ort där användningen äger rum göra en skriftlig anmälan för registrering som accisskyldig.

Registret förs av tullstyrelsen.

På en i 1 mom. nämnd accisskyldig tillämpas i övrigt i tillämpliga delar de stadganden i lagen om påförande av accis som gäller registrerade näringsidkare, med undantag av 8 och 9 §§ i nämnda lag, om inte något annat stadgas i denna lag.

18 §

Beskattningen verkställs av den distriktstullkammare inom vars område det i 15 § avsedda bränslet används.

19 §

Den accisskyldige skall för påförande av accis ha sådan bokföring varav framgår användningen av de produkter som avses i 15 § och lagermängden samt övriga uppgifter som behövs för påförande av accis och tillsyn över beskattningen.

Naturgas

20 §

Skyldig att betala accis och försörjningsberedskapsavgift för naturgas är

1) den som importerar naturgas från ett land utanför gemenskapen,

2) den till vilken naturgas har överförs accisfritt med stöd av denna lag, om naturgasen har använts för något annat än ett accisfritt ändamål.

21 §

Fri från accis och försörjningsberedskapsavgift är naturgas som används

1) som råvara eller hjälpprodukt vid industriell produktion eller direkt vid första användningen då en vara tillverkas,

2) som energikälla vid oljeraffineringsprocessen,

3) vid produktion av elström.

Befrielsen från accis och avgift enligt 1 mom. 3 punkten gäller dock inte sådan elproduktion som avses i 5 § 2 mom.

22 §

Om accis och försörjningsberedskapsavgift för naturgas har betalats till ett större belopp än vad som stadgas i denna lag, har användaren rätt att på ansökan få återbäring av den överbetalda accisen och avgiften.

Ansökan enligt 1 mom. skall göras hos distriktstullkammaren på den ort där användningen äger rum. Ansökan skall göras inom tre månader från utgången av det kalenderår under vilket naturgasen har använts.

Särskilda stadganden

23 §

Till den del något annat inte stadgas i denna lag, gäller om accisskyldighet för elström, stenköl, bräntorv och tallolja liksom även om tillstånd och säkerheter som gäller accisskyldiga, accisplikt för produkter, beskattning av produkter som importeras från ett område utanför gemenskapen, tidpunkten för påförande av accis, beskattningsbara mängder, produkter som återsänts till skattefria lager, avgivande av accisdeklaration, fastställande, betalning och debitering av accis, ändringssökande, accisåterbäring, den accisskyldiges bokföringsskyldighet, granskning och skyldighet att lämna uppgifter samt även i övrigt i tillämpliga delar vad som stadgas eller bestäms i lagen om påförande

av accis eller med stöd av den.

De stadganden i lagen om påförande av accis som gäller överföring av accispliktiga produkter tillämpas på i denna lag avsedda produkter till den del stadgandena gäller överföring av sådana produkter till en auktoriserad lagerhållares skattefria lager som importerats från ett område utanför gemenskapen eller överföring av produkter mellan skattefria lager i Finland.

Vad som i 1 mom. stadgas om påförande av accis på elström och stenkolk samt i 24 § om påförande av accis på naturgas gäller på motsvarande sätt även den försörjningsberedskapsavgift som skall uppbäras för elström och ovan nämnda bränslen.

24 §

Om något annat inte stadgas i denna lag, gäller om betalning av den accis som uppbärs för naturgas och även i övrigt om påförande av accis och tillsynen över beskattningen i tillämpliga delar vad som stadgas eller bestäms om tull.

När en accisskyldig enligt 20 § 2 punkten är skyldig att betala accis för naturgas, eller när det är fråga om återbäring av accis enligt 22 § eller annan återbäring, tillämpas på påförande och återbäring av accis för naturgas vad som stadgas eller bestäms i lagen om påförande av accis eller med stöd av den.

25 §

När en proposition med förslag till ändring av denna lag har avlåtits till riksdagen, har statsrådet rätt att bestämma att på elström och vissa bränslen skall uppbäras accis enligt propositionen.

Om den accis som betalts enligt 1 mom. är högre än den accis som senare fastställs, skall den distriktstullkammare som verkställt beskattningen på ansökan återbära det belopp som motsvarar skillnaden till den accisskyldige.

26 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas vid behov genom förordning.

Ikraftträdande

27 §

Denna lag träder i kraft den 1997.

Genom denna lag upphävs lagen den 29 december 1994 om accis på vissa energikällor (1473/1994).

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

Övergångsstadganden

28 §

Den som med stöd av den upphävda lagen har haft rätt att vara verksam som auktoriserad lagerhållare eller registrerad näringsidkare eller som hos tullverket har gjort en registreringsanmälan om användning av bräntorv eller tallolja, behöver inte på nytt ansöka om nämnda tillstånd eller registrera sig på nytt med stöd av denna lag.

Denna lag tillämpas även på sådana produkter i produktgrupp 3 i accistabellen som den 15 november 1996 eller därefter, men före lagens ikraftträdande, har tagits emot i Finland eller överlåtits i fri rörelse i Finland och som tas i bruk vid produktion av värme efter lagens ikraftträdande, om accis och försörjningsberedskapsavgift inte har betalats för dem med stöd av denna lag. Accisskyldig är då den som använder produkten och som påförs accis för varje kalendermånad som betraktas som skatteperiod för de produkter som har använts för produktion av värme under skatteperioden. Den accisskyldige skall avge accisdeklaration till distriktstullkammaren på den ort där användningen äger rum, så som stadgas i 22 § 1 mom. lagen om påförande av accis. Accisen skall betalas inom den tid som anges i 35 § 1

mom. lagen om påförande av accis. Den accisskyldige har rätt att dra av den accis som redan har betalats för produkten från den accis som skall betalas för produkten enligt accistabellen.

Stöd enligt 8 § betalas för elström som efter lagens ikraftträdande, men dock före den 31 december 1999, produceras i kraftverk som har uppförts innan eller är under uppförande när lagen träder i kraft.

Helsingfors den 15 november 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Finansminister *Sauli Niinistö*

ACCISTABELL

Produkt	Produkt-grupp	Grundaccis	Tilläggsaccis	Försörjningsbered-skapsavgift
Elström p/kWh				
accisklass I	1		3,2 *)	0,075
accisklass II	2		1,6 *)	0,075
Stenkol, stenkolsbriketter och fasta bränslen av stenkol; brunkol mk/t	3		169	7
Bränttorv mk/MWh	4		4,2	
Naturgas, i gasform p/nm3	5		14,2 **)	0,5
Tallolja p/kg	6	22,1		

*) Accisen på elström enligt accisklass I och accisklass II är 2,4 penni per kilowattimme under tiden 1.1.1997—31.3.1997. Accisen enligt accisklass I är 3,4 penni per kilowattimme och accisen enligt accisklass II är 1,3 penni per kilowattimme under tiden 1.4.1997—31.12.1997.

**) Den accis som skall betalas för naturgas under tiden 1.1.1997—31.12.1997 sänks med 50 procent.

1.

Lag

om ändring av lagen om accis på flytande bränslen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 29 december 1994 om accis på flytande bränslen (1472/1994) 2 § 2 mom., 9 § 3 och 4 punkten, 10 § 1 mom. 1 punkten och den till lagen fogade accistabellen, av dessa lagrum 2 § 2 mom. sådant det lyder i lag av den 30 juni 1995 (901/1995) och accistabellen sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 1 december 1995 (1342/1995), samt

fogas till 9 § en ny 5 punkt och till lagen en ny 10 a § samt före den en ny mellanrubrik som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Denna lag tillämpas inte på stenkol, brun-
kol, torv, lignit och på annat liknande fast
kolväte eller på naturgas. Som i 1 mom. av-
sedda accispliktiga bränslen anses inte flyg-
bensin och flygpetroleum som används för
flygändamål, metan, flytgas och inte heller
motorpetroleum som gjorts identifierbar
enligt denna lag och som är avsedd att an-
vändas i båttrafik.

Denna lag tillämpas inte på stenkol, brun-
kol, torv, lignit och på annat liknande fast
kolväte eller på naturgas. Som i 1 mom. av-
sett accispliktigt bränsle anses inte flygben-
sin och flygpetroleum som används för flyg-
ändamål, metan, flytgas och inte heller mo-
torpetroleum som gjorts identifierbar enligt
denna lag och som är avsedd att användas i
båttrafik. *Som accispliktigt bränsle anses
inte heller spillolja som återanvänds som
bränsle antingen direkt efter uppsamling el-
ler efter ett förfarande för återvinning av
spillolja.*

9 §

Förutom vad lagen om påförande av accis
stadgar, är följande produkter accisfria:

3) bränslen som används såsom råvara
eller hjälpprodukt vid industriell produktion
eller direkt vid första användningen då en
vara tillverkas, *samt*

4) på de villkor som tullstyrelsen be-
stämmer, bränslen som överläts för använd-
ning såsom bränsle för fiskefartyg som idkar
fångst utanför Finlands territorialvatten.

3) bränslen som används såsom råvara
eller hjälpprodukt vid industriell produktion
eller direkt vid första användningen då en
vara tillverkas,

4) på de villkor som tullstyrelsen be-
stämmer, bränslen som överläts för använd-
ning såsom bränsle för fiskefartyg som idkar
fångst utanför Finlands territorialvatten, *samt*
5) *bränslen som används vid produktion
av elström, med undantag för bränslen som
används för ett ändamål som nämns i 5 § 2
mom. lagen om accis på elström och vissa
bränslen (/).*

Gällande lydelse

10 §

Förutom vad som är accisfritt enligt lagen om påförande av accis är från försörjningsberedskapsavgiften befriade

1) bränslen som nämns i 9 § 1, 2, och 4 punkten,

Föreslagen lydelse

10 §

Förutom vad som är accisfritt enligt lagen om påförande av accis är från försörjningsberedskapsavgiften befriade

1) bränslen som nämns i 9 § 1, 2, 4 och 5 punkten,

Återbäring av accis till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling

10 a §

Den som bedriver yrkesmässig växthusodling har rätt att på ansökan få 11 penni per liter i återbäring för den bränsleaccis som betalats för lätt brännolja vilken använts vid yrkesmässig växthusodling.

Ansökan skall lämnas till distriktstullkammaren på den ort där växthusodlingen är belägen. Ansökan om återbäring kan gälla brännolja som använts under ett kalenderår eller som använts under perioden januari-juni eller perioden juli-december. Ansökan om återbäring skall göras senast inom sex månader från utgången av ovan nämnd period. Om mindre än 10 000 liter lätt brännolja har använts under den period ansökan gäller, betalas dock ingen återbäring.

Om inte något annat stadgas i denna lag gäller i tillämpliga delar för accisåterbäringen vad som i lagen om påförande av accis eller med stöd av den stadgas om accisrättelse, efterbeskattning, accisförhöjning, bokföringsskyldighet, granskning av uppgifter och skyldighet att lämna uppgifter samt vad som också annars stadgas eller bestäms om accis.

Denna lag träder i kraft den 1997.

Lagens 10 a § tillämpas på lätt brännolja som har anskaffats och använts den dag lagen träder i kraft eller efter det.

Gällande lydelse

ACCISTABELL

Produkt	Produkt-grupp	Grundaccis	Tilläggsaccis	Försörjnings-beredskapsavgift
Blyfri motorbensin				
— grundkvalitet	1	301 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformulerad	2	296 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Blyhaltig motorbensin				
— grundkvalitet	3	346 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformulerad	4	341 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Blandning av motorbensin				
— grundkvalitet	5	323,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
— reformulerad	6	318,5 p/l	12,3 p/l	4,3 p/l
Dieselolja				
— grundkvalitet	7	165 p/l	13,5 p/l	2,3 p/l
— svavelfri kvalitet	8	150 p/l	13,5 p/l	2,3 p/l
Lätt brännolja	9	4,28 p/l	13,7 p/l	2,3 p/l
Tung brännolja	10	2,55 p/kg	16,0 p/kg	1,9 p/kg

Föreslagen lydelse

ACCISTABELL

Produkt	Produkt-grupp	Grundaccis	Tilläggsaccis	Försörjnings-beredskapsavgift
Blyfri motorbensin p/l				
— grundkvalitet	1	296,9	16,4	4,0
— reformulerad	2	291,9	16,4	4,0
Blyhaltig motorbensin p/l				
— grundkvalitet	3	341,9	16,4	4,0
— reformulerad	4	336,9	16,4	4,0
Blandning av motorbensin p/l				
— grundkvalitet	5	319,4	16,4	4,0
— reformulerad	6	314,4	16,4	4,0
Dieselolja p/l				
— grundkvalitet	7	159,9	18,6	2,1
— svavelfri kvalitet	8	144,9	18,6	2,1
Lätt brännolja p/l	9	10,4	18,6	2,1
Tung brännolja p/kg	10	—	22,1	1,7